صوبائی اسمبلی خیبر پختونخوا

اسمبلی کا اجلاس، اسمبلی چیمبر پشاور میں بروز جمعة المبارک مورخہ 26 اکتوبر 2018ء بمطابق 16 صفر المظفر 1440ہجری صبح دس بجکر پینتالیس منٹ پر منعقد ہوا۔

جناب ڈپٹی سپیکر، محمود جان مسند صدارت پر متمکن ہوئے۔

تلاوت کلام پاک اور اس کا ترجمہ

اَعُوذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیۡطٰنِ الرَّجِیمِ۔ بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیمِ۔

اَلرَّحۡمٰنُ ۙO عَلَّمَ الۡقُرۡاٰنَ ؕO خَلَقَ الۡاِنۡسَانَ ۙO عَلَّمَہُ الۡبَیَانَ O اَلشَّمۡسُ وَالۡقَمَرُ بِحُسۡبَانٍ O وَّالنَّجۡمُ وَالشَّجَرُ یَسۡجُدٰنِ O وَالسَّمَآءَ رَفَعَہَا وَوَضَعَ الۡمِیۡزَانَ ۙO اَلَّا تَطۡغَوۡا فِی الۡمِیۡزَانِ O وَاَقِیۡمُوا الۡوَزۡنَ بِالۡقِسۡطِ وَلَا تُخۡسِرُوا الۡمِیۡزَانَ O وَالۡاَرۡضَ وَضَعَہَا لِلۡاَنَامِ ۙO فِیۡہَا فَاکِہَۃٌ ۙ وَّالنَّخۡلُ ذَاتُ الۡاَکۡمَامِ O وَالۡحَبُّ ذُو الۡعَصۡفِ وَالرَّیۡحَانُ O فَبِاَیِّ اٰلَآءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ

(ترجمہ): رحمٰن نے۔اِس قرآن کی تعلیم دی ہے۔اُسی نے انسان کو پیدا کیا۔اور اسے بولنا سکھایا۔سورج اور چاند ایک حساب کے پابند ہیں۔اور تارے اور درخت سب سجدہ ریز ہیں۔آسمان کو اُس نے بلند کیا اور میزان قائم کر دی۔اِس کا تقاضا یہ ہے کہ تم میزان میں خلل نہ ڈالو۔انصاف کے ساتھ ٹھیک ٹھیک تولو اور ترازو میں ڈنڈی نہ مارو۔زمین کو اس نے سب مخلوقات کے لیے بنایا۔اس میں ہر طرح کے بکثرت لذیذ پھل ہیں کھجور کے درخت ہیں جن کے پھل غلافوں میں لپٹے ہوئے ہیں۔طرح طرح کے غلے ہیں جن میں بھوسا بھی ہوتا ہے اور دانہ بھی۔پس اے جن وانس، تم اپنے رب کی کن کن نعمتوں کو جھٹلاؤ گے ؟۔

و آخِرُ الدَّعۡوَانا أَنِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَـٰلَمِينَ۔

اراکین کی رخصت

جناب ڈپٹی سپیکر: یہ Leave applications ہیں، کچھ چھٹی کی درخواستیں آئی ہیں: جناب مصور خان ایم پی اے صاحب 26 اکتوبر، میاں نثار گل صاحب 26 اکتوبر، ارباب وسیم حیات صاحب 26 اکتوبر، محمود احمد خان بیٹنی صاحب 26 اکتوبر، منظوری کیلئے ایوان کو پیش کرتا ہوں، منظور ہیں؟

(تحریک منظور کی گئی)

Mr. Deputy Speaker: The leave is granted.

نکتہ اعتراض

جناب خوشدل خان ایڈوکیٹ: جناب سپیکر! یو اهمه خبره ده۔

جناب ڈپٹی سپیکر: بالکل جی کوؤ بالکل۔ Demands for grant and cut motions on supplementary budget 2017-18-----

جناب خوشدل خان ایڈوکیٹ: جناب سپیکر! دا Demands for grant on supplementary budget باره کښې خبره ده چې Demands for grant او کټ موشنز، اوس څه کول پکار دی، نو یو دوه منټه-----

جناب ڈپٹی سپیکر: اوکړئ جی، تاسو اوکړئ۔

جناب خوشدل خان ایڈوکیٹ: تهینک یو سپیکر صاحب! ستاسو ډیره مننه او مهربانی چې تاسو مونږ له ټائم راکړو او حقیقت خبره دا ده چې دا یو اهمه نکته ده او زمونږه ورور وزیر خزانه صاحب هم ناست دے، مونږه د دې چې کوم ټول نمائندګان راغلی یو نو د دې مونږه لرننګ هم کولې شو او د لرننګ د پاره هم راغلی یو ځکه چې دیکښې بعضې زاړه ملګری دی او بعضې نوی ملګری دی او زه پخپله By profession I am a senior lawyer خو وکیل مطلب دا دے چې هغه چرې هم ځان ته نشی وئیلې چې زه یو ټیچر یمه ځکه چې وکیل همیشه یو سټوډنټ وی او هغه لرننګ کوی، نوی Judgments راځی، نوے قانون راځی نو اوس زه دا نکته اوچتومه چې دا کوم سپلیمنټری بجټ پیش شو نو دا د آرټیکل 124 لاندې پیش شو او Article 124 is very clear، هغې کښې دوه قسمه سپیکر صاحب! بجټ دے، یو دے سپلیمنټری بجټ سټیټمنټ او یو دے Additional or Excess Budget Statement، زه دا ځان پوهه کول غواړمه

چې آیا دا دوئ کوم بجټ پیش کړو نو دا سپلیمنټری دے او که د ا ایډیشنل یا Excess Budget دے؟ اول خو د دوئ دې هاؤس ته اووائی، په دې د مونږه پوهه کړی، په دې د مونږ Convince کړی ځکه چې دا دواړه مختلف دی او په دې کانسټی ټیوشن کښې دا دی۔ دویمه خبره زما کوئسچن دا دے چې آیا سپلیمنټری بجټ چې کوم دوئ مونږ ته Demands of supplementary grant ښائی، نو هغه د 2017 او 18 پورې ښائی او 18 چې کوم زمونږ بجټ ختمیږی نو هغه 30 جون 2018 ته ختم شو، نو د هغې نه Behind that very آیا سپلیمنټری بجټ مطلب دے چې دوئ پیش کولې شی، آیا داسې Provision په قانون کښې شته؟ داسې Provision په آئین کښې شته؟ ځکه چې دے د آرټیکل 126 ریفرنس ورکوی نو آرټیکل 126 کښې صرف دا څیز ورکوی چې یره یو اسمبلی ماته شی نو بیا ګورنمنټ د خپل Authorized expenditures د پاره هغه د څلورو میاشتو د پاره Approval ورکولې شی خو په آئین کښې، په آرټیکل 126 کښې Provision د سپلیمنټری نشته، نو دا دوه Main functions دی او په دې باره کښې ځکه که چرې دوئ دا وائی چې دا سپلیمنټری دے نو سپلیمنټری د پاره دیکښې خپل Definition دے چې سپلیمنټری په کوم کوم ځائې کښې پکار راځی، سپلیمنټری په هغه ځائې کښې پکار راځی چې یره یو ګرانټ منظور شوے وی او هغه With the passage of time مطلب دے During date insufficient شی، هغه کم شی یا مطلب دا دے چې نور داسې وجوهات، Excess او ایډیشنل هغې کښې راځی چې یره یو نوے ډیپارټمنټ جوړ شی، نوی حالات جوړ شی، نو زما دا ریکویسټ دے منسټر صاحب ته چې هغه د اول دا اووائی چې دا سپلیمنټری دے او که دا Excess دے؟ بیا سر! دا دغه دے چې Supplementary within own form کښې به کیږی او د Excess چې کوم یو دے هغه خپل فارم دے او زه د دې حواله ورکومه، دا دے "Practice and Procedure of Parliament"، دیکښې سر! که ستاسو اجازت وی، تاسو دا اوګورئ "Demands for money already spent in excess of the voted grant are not, therefore, made by way of supplementary grant"، د دې مقصد دا دے چې هر کله چې کوم Already خرچ شوے وی او هغه

سپلیمنټری نه وی نو هغه فارم کښې به نه کوې "But in the form of an excess grant, and demands for excess grants have to be presented to the House in the session in which the Public Accounts Committee presents its report thereon or in the following session"، په دې باندې مطلب دے چې څه وائی، دا زما دغه دے چې آیا دا به Legal وی او که Unconstitutional به وی؟ تهینک یو سر۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: منسٹر فنانس تیمور جھگڑا صاحب!

<u>جناب تیمور سلیم خان(وزیر خزانہ)</u>: سرا! زه به تاسو ته لږ ساعت کښې ډیټیل درکړم خو To my understanding I think یو شے چې مخکښې Recognize شو، هغه دا چې This is the special year, I think، <u>یو 1988</u> کښې چې کوم دے دا بجټ جون کښې نه وو پاس شوے، یو دا To my understanding او ما اوس ایله ډیټیلز راغوښتی دی Soon as چې راشی نو تاسو ته به اووایم، My understanding هم سپیلمنټری بجټ دے Excess نه دے او د دې به زه اوس تاسو ته ډیټیل درکړم۔ بل Specifically چې څه Provisions دی، د هغې څنګه Interpretation دے یا نه، We can discuss it with the more detail، Obviously یو Procedural خبره ده، دیکښې داسې هغه نشته But I am just asking the Department چې هغوی ما ته هغه Perspective راکړی And I will just tell it you۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: تهیک شوه جی۔ جی عنایت الله صاحب۔

<u>جناب عنایت اللہ</u>: میں خوشدل خان کا مشکور ہوں کہ یہ نکتہ کل میں نے اٹھایا تھا، انہوں نے اس پہ مزید ریسرچ کی اور اس کو Further elaborate کر دیا۔ میں منسٹر صاحب کے نوٹس میں لانا چاہتا ہوں کہ یہ جو آپ کی سپلیمنٹری بجٹ سٹیٹمنٹ ہے، اس میں آپ جو ڈیمانڈز رکھ رہے ہیں، اس میں آپ فیوچر کا صیغہ استعمال کر رہے ہیں، آپ یہ کہتے ہیں کہ ہمیں یہ پیسے مالی سال 30 جون 2018 کے ختم ہونے والے سال کے دوران دیئے جائیں، اس وقت اکتوبر ہے تو آپ اکتوبر میں 30 جون 2018 کا پیسہ مانگ رہے ہیں، وہ فیوچر کے صیغہ سے مانگ رہے ہیں، اگر آپ کی یہ Interpretation سامنے آ جاتی ہے، فنانس ڈیپارٹمنٹ آپ کو بتاتا ہے کہ یہ سپلیمنٹری گرانٹ ہے اور Excess Budget نہیں ہے تو پھر آپ یا

Ex post facto sanctionمانگیں گے یا اس کو Retrospective effect دیں گے اور اس کے لئے بھی اس ڈاکیومنٹ کے اندر آپ کو مناسب چینجز کرنا پڑیں گی، میرا ایک نکتہ یہ بھی ہے، کل میں اس کو نہیں اٹھا سکا۔ تھینک یو۔

جناب ڈپٹی سپیکر: تیمور خان!

وزیر خزانہ: Wording میں Discrepancy ہے اور یہ آپ نے صحیح نوٹ کیا ہے جو میرے پاس انگلش میں ہے، اس میں In fact یہ Past tense میں ہی ہے تو یہ تو Past tense میں ہونی چاہیئے Because it was for the past year، جو میرے پاس 'بریف' جواب ہے About the fact, whether this should be a Supplementary Budget Statement or Excess Budget Statement?، تو یہ ہے کہ As we know under Article 124 of the Constitution, there two types of statements are presented before the Provincial Assembly, either as Supplementary Budget Statement or the Excess Budget Statement. The Supplementary Budget will be presented based on the recommendations of the Public Accounts Committee, any time after the budget session, therefore یہ جو بجٹ ہے، یہ Indeed this is a Supplementary Budget, not an Excess Budget.

جناب ڈپٹی سپیکر: خوشدل خان! بابک صاحب هغوی خو خپل Reply ورکړه نو زه وایم که کټ موشنز باندې راشو جي۔

جناب خوشدل خان ایڈوکیٹ: منسټر صاحب تا خو ډیر زر ځان خلاص کړو خو اوس دا به هم سپیچ کوی کنه He should be distinguished that how it be called the Supplementary Budget Statement and he says that it is not an Excess Budget. According to the first provision of the Article 124, Sir! You have the Constitution book, kindly see and readout the Article 124, it is very important because it is a constitutional function and we have to resolve this. Just to learn from this House Sir! You have a book? Article 124, this is, "If in respect of any financial year it is found- (a) that the amount authorized to be expended for a particular service for the current financial year is insufficient, or that a need has arisen for expenditure upon some new service, not included in the Annual Budget Statement for that year", it is the supplementary، اب سپلیمنٹری میں یہ ہوتا ہے، اب Excess کے لئے بھی

یہ مطلب ہے (Provision part (b جو ہے "That any money has been spent on any service during a financial year in excess of the amount granted for that service for that year"،اب یہ جو انہوں نے مطلب بھیج دیا ہے Demands for Supplemntary Grant کیا ہے تو یہ کس طرح پتہ چلے گا کہ وہ اس Provision کے مطابق ایک Truth کو مطلب ہے، فرض کیا، For example ایجوکیشن ہم لے لیتے ہیں، ہیلتھ لے لیتے ہیں جس میں انہوں نے خرچ زیادہ کیا ہے تو اب یہ کس طرح یہ معلوم ہو گا کہ یہ سپلیمنٹری میں آتا ہے یا Excess میں آتا ہے؟ کیونکہ یہاں پر انہوں نے Concealment سے کام لیا، فنانس ڈیپارٹمنٹ نے پورا کام نہیں کیا ہے، ان کی یہاں پر Inefficiency show کرتی ہے۔ ان کو بتا دینا چاہیئے کہ یہ Excess میں آتا ہے یا یہ سپلیمنٹری میں آتا ہے؟ یہ تو صرف نہیں ہے کہ بس یہ سپلیمنٹری ہے اور ہم نے سپلیمنٹری، ضمنی تقریر کر دی ہے کیونکہ سر! It is a Constitutional point، یہ بہت اہم ہے، اگر ہم اس کی صحیح طریقے سے Interpretation نہ کریں اور اس طرح کر لیں تو یہ مطلب ہے ایک Unconstitutional act ہو گا Of this august House، تو اس پر ذرا مطلب ہے کر لیں کیونکہ اس سے پہلے اگر آپ۔۔۔۔۔

<u>جناب عنایت اللہ</u>: جناب سپیکر! اس میں میرا جو نکتہ تھا، منسٹر صاحب نے وہ۔۔۔۔۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: عنایت اللہ صاحب!

<u>جناب عنایت اللہ</u>: یہ جو کتاب ہے، میں نے جو فیوچر کا صیغہ بتا دیا تھا، وہ اس کے اندر استعمال ہوا ہے، آپ خود Notes پڑھیں، Ten پہ پڑھیں، Eleven پہ پڑھیں، آپ نے کہا ہے کہ "Will be incurred during the year 2017-18, out of which a sum, will be met through re-appropriation within the grant"، یہ Throughout آپ نے فیوچر کا صیغہ استعمال کیا ہے، آپ کا یہ Booklet / book ہے، اس میں استعمال کیا ہے، جو خوشدل خان نے Interpretation کی ہے کہ آپ اگر کسی نئے Head کے اندر پیسے مانگ رہے ہیں تو یہ ایڈیشنل، آپ جو Excess Budget مانگ رہے ہیں، یہ Excess ہے، اس میں دیکھیں آپ نے گیس کی مد کے اندر پیسے مانگے ہیں نان اے ڈی پی سکیم کے طور پر، اور گیس کا کوئی Head صوبے کے اندر نہیں ہے، آپ نے گیس کی مد میں پیسے مانگے ہیں، جو آپ کا Annual Budget ہے، اس کے اندر گیس کا کوئی Head

نہیں ہے تو This is an additional budget expenditure, an excess expenditure which you are demanding, thank you.

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: منسٹر فنانس جی۔

<u>وزیر خزانہ</u>: سر! اگر بجٹ بک میں، جو بات کر رہا تھا، میں آپ سے اس پر تو Agree کرتا ہوں کہ Future tense نہیں استعمال ہونا چاہیئے، جو میں بات کر رہا تھا Is of the statement, I am reading، وہ Indeed past tense ہونا چاہیئے اور اگر غلطی ہوئی ہے، تو وہ بک میں نہیں ہونی چاہیئے، وہ تو کلیئر بات ہے And I will review those، جو آپ نے کہا ہے سپلیمنٹری بجٹ کا، Apologize، خوشدل خان صاحب، اتنا تو میرا Constitutional law پہ جو ہے Constitution پہ <u>Gross</u> نہیں ہے، نہ ہو سکتا ہے، He is an experienced lawyer and an experienced parliamentarian اور مجھے تین چار دن ہوئے، But I am just reading Article 124 تو اس میں یہی ہے کہ I don't think at this کہ سیکنڈ جوان کا سوال ہے، وہ Without actual detailed comparison ہم وہ کر سکتے ہیں لیکن آرٹیکل 124 میں دو چیزیں لکھی ہیں Around supplementary and excess grant، پہلے یہ لکھا ہے کہ:

"That the amount authorized to be expended for a particular service for the current financial year is insufficient", if that is a case "or that a need has arisen for expenditure upon some new service not included in the Annual Budget Statement for that year"، یہ پہلی Condition ہے اور دوسری Condition یہ ہے کہ "If in respect of any financial year it is found that any money has been spent on any service during a financial year in excess of the amount granted for that service for that year"، دو Conditions ہیں اور پھر Specify نہیں گیا۔ "The Provincial Government shall have power to authorize expenditure from the Provincial Consolidated Fund"، یعنی پراونشل گورنمنٹ کے پاس یہ اختیارات ہوں گے کہ وہ Expenditure authorize کر سکے گی "Whether the expenditure is charged by the Constitution upon that Fund or not, چاہے وہ اس فنڈ کا حصہ ہے یا نہیں وہ Expenditure، "And shall cause to be laid before the Provincial Assembly a Supplementary Budget Statement or, as the case may be, an Excess Budget Statement" لیکن اس میں

Actually I am just reading the Article under نہیں کیا گیا، Specifically link
If میں لکھا گیا، Condition جو وہ آتی ہے، جیسے دوسری As a layman جو what condition
the money has been spent on any service an excess of the amount
Explicit ہو لیکن وہ Excess Budget Statement کیا جا سکتا ہے کہ وہ Infer تو یہ granted،
I suggest that I just go back to the تو اس آرٹیکل میں بھی نہیں ہے، تو link
Department، جو سپلیمنٹری گرانٹس ہیں، وہ Simply ہم دیکھیں جو مجھے انہوں نے بتایا ہے، وہ یہ
ہے کہ Under جیسے میں نے کہا پبلک اکاونٹس کمیٹی کے، پی اے سی کے، سپلیمنٹری بجٹ ہے But ہم
Obviously we don't want to do anything ڈیٹیلز میں دیکھ کر آپ کو بتا دیں گے
unconstitutional and neither will we do anything unconstitutional.

<u>جناب ڈپٹی سپیکر:</u> اس طرح کرتے ہیں کہ Ten minutes کی Break کرتے ہیں جی، اس کے بعد پھر ملتے ہیں، Ten minutes break۔

(اس مرحلہ پر ایوان کی کارروائی کچھ دیر کے لئے ملتوی ہو گئی)

(وقفہ کے بعد جناب ڈپٹی سپیکر مسند صدارت پر متمکن ہوئے)

<u>جناب ڈپٹی سپیکر:</u> جناب فنانس منسٹر صاحب، تیمور سلیم خان جھگڑا صاحب! آپ Respond کریں جی۔

<u>وزیر خزانہ:</u> چې اپوزیشن والا راخو شی کنه۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر:</u> منسٹر فنانس! آپ Respond کریں، وہ نہیں آ رہے ہیں، آپ سٹارٹ کریں جی، نہیں آ رہے ہیں تو آپ سٹارٹ کریں جی، اپنی Lobbies میں سن رہے ہیں۔

<u>جناب سلطان محمد خان (وزیر قانون):</u> زه ورپسې ورشم؟

<u>جناب ڈپٹی سپیکر:</u> آپ چلے جائیں، آپ چلے جائیں، ان کو ٹائم دیا گیا تھا دس منٹ کا، اپوزیشن والے آ جائیں، اگر نہیں آتے تو پھر۔۔۔۔

(اس مرحلہ پر حزب اختلاف کے اراکین ایوان میں آ گئے)

<u>جناب ڈپٹی سپیکر:</u> فنانس منسٹر!

<u>وزیر خزانہ:</u> جناب سپیکر! خوشدل خان صاحب کا میں شکریہ ادا کرتا ہوں کہ انہوں نے یہ کوئسچن Raise کیا اور جس Spirit میں انہوں نے Raise کیا، کیونکہ میرے خیال میں ہم سب یہاں پہ کانسٹی ٹیوشن کے طالبعلم ہیں۔ سوال یہ تھا کہ آیا یہ سپلیمنٹری بجٹ ہونا چاہیئے یا Excess Budget ہونا چاہیئے

اور میرے خیال میں اس سوال کے پیچھے جو Spirit تھا، وہ یہ تھا کہ چونکہ سال گزر چکا ہے تو Normally Excess Budget جو ہے، وہ اس Expenditure کے لئے ہوتا ہے جو کہ Unforeseen ہوتا ہے اور سال گزرنے کے بعد وہ Approve ہو گا یا بجٹ ان کا ہونے کے بعد وہ Approve ہوتا ہے لیکن جیسے میں نے شروع میں کہا کہ یہ جو 2018 ہے جہاں پر ہم نے Interim budget پاس کیا، This a special year کیونکہ میرے خیال میں ایک ہی بار پہلے 1988 میں لاسٹ ٹائم ہو چکا تھا کہ Budget for the entire year was not passed in May / June, basically for the entire House جناب سپیکر! میں Define کرتا ہوں کہ Excess Budget کیا ہوتا ہے اور سپلیمنٹری بجٹ کیا ہوتا ہے اور ہم کیوں Maintain کرتے ہیں کہ یہ Black and white, this is Supplementary Budget، سپلیمنٹری بجٹ وہ بجٹ ہوتا ہے کہ جب The Government, the Finance Department can foresee کہ Expenditure ہو گا ایڈیشنل، اور وہ Additional Expenditure کیبنٹ کے سامنے لا کر Approve کر کے پھر ہاؤس کے سامنے آ جاتا ہے For approval and that case as well، جب ایڈیشنل ہوتا ہے، Additional Expenditure جیسا کہ 124 میں بھی یہ Distinction موجود ہے، Excess Budget یہ ہوتا ہے کہ جب پیسے خرچ ہو جائیں Without being recognized کہ Additional Expenditure چاہیئے اب وہ خرچ ہو گئے ہیں، ان کی Approval Cabinet سے نہیں ہوئی، اب یا تو وہ پبلک اکاؤنٹس کمیٹی کے سامنے جانے ہیں، If it is lawful expenditure تو پھر وہ اسمبلی کے سامنے As Excess Budget approval کیلئے آنا، اگر نہیں ہے تو پھر آڈٹ پیرا یا جو بھی اس کا پروسیجر ہو گا، وہ Apply ہو گا۔ یہ جو سارا بجٹ ہے، یہ سپلیمنٹری بجٹ اس لئے ہے کیونکہ اس کی Obviously جو Identification تھی، وہ Within the financial year تھی جو کہ Presentation before the Cabinet تھی، وہ Within the financial year تھی، میں تو اس کیبنٹ کا حصہ نہیں تھا لیکن یہ اس ٹائم میں ہو چکا لیکن جیسے I think with the approval of the opposition کہ جو فیصلہ ہوا کہ وہ Budgeting process مئی جون سے ہٹا کر After the reelection of the new Parliament ہوا تو وہ Supplementary Budget, because it was unforeseen expenditure، وہ پچھلی گورنمنٹ اور پچھلی پارلیمنٹ کے ٹرم میں Approve نہیں ہو سکا، وہ اس ٹرم کے سامنے، اس پارلیمنٹ کے سامنے آ گیا، تو یہ

کیس، I think it's a black and white کہ اس میں تو کوئی غلطی نہیں ہے۔ اس میں جو دوسرا
پوائنٹ تھا، میں Reiterate کرتا ہوں پہلے Before getting to the second point کہ وہ
سپلیمنٹری بجٹ ہے۔ اب جو دوسرا پوائنٹ ہے، جو عنایت خان صاحب نے جناب سپیکر! پوائنٹ آؤٹ کیا
کہ اگر یہ سپلیمنٹری بجٹ ہے تو Future tense کیوں استعمال ہوا ہے؟ سپلیمنٹری بجٹ بک میں بھی یہ
جو سٹیٹمنٹ ہے 2017-18 کی، اس میں بھی لکھا ہے، It is a very interesting point اور I
think کہ یہ جو ڈیبیٹ ہے، بڑی Constructive ہے۔ اس میں نہ گورنمنٹ نہ اپوزیشن کا کوئی وہ
ہے، انہوں نے صحیح کہا ہے، جیسے میں یہ پیج نمبر 36 پر پولیس کا وہ لاتا ہوں کہ "Sum of one million nine hundred ninety three thousand recurring will be incurred during the year 2017-18"، اب وہ بات یہی آتی ہے کہ Because this is as such a special year, I think this is a
Pedantic point تھوڑا سا یہ ہے کہ چونکہ
جب یہ کیبنٹ کے سامنے لایا گیا، This was a Supplementary Budget for the spirit in which that statement would be set the way that the Department interpreted it and wrote it was کہ جیسے یہ سپلیمنٹری بجٹ کے لئے پیش
ہوا جاتا ہو، تو They were foreseen expenditure، اس لئے Future tense استعمال ہوا،
It's a special dispensation، اگر یہ Past tense استعمال ہوتا کہ Have been
incurred تو پھر وہی بات آتی کہ سوچا جاتا کہ یہ Excess Budget ہے یا نہیں ہے؟ It's a
special circumstance کہ اگلے سال Automatically نہیں ہوگا Because کہ Budget
as per norms مئی جون میں وہ ہوگا، میرے خیال میں یہ جو دوسرا پوائنٹ ہے، میری Humble
رائے یہ ہے کہ اس کا ہم کوئی Black and white میں فیصلہ نکال نہیں سکتے Because ہمیشہ جو
بھی ہم Constitutional provisions رکھیں، اس میں یہ Grey areas in terms of
language رکھیں گے Because there will always be circumstances that
are unforeseen لیکن یہ جو ہے Automatically next year سے Will be taken
care of لیکن In black and white جو بجٹ ہے، وہ اس لئے سپلیمنٹری بجٹ ہے Because وہ
سارا Expenditure ہے، That is foreseen expenditure taken before the Cabinet and now being presented at the Assembly at the next available opportunity which is the passing of the Budget for the

کہ جو بجٹ سیشن ہے، وہ سال کے آخر کے بعد next year as per norms it so happens ہے، But once again I thank the Opposition for raising this point because I think بڑا ایک Pertinent point تھا اور اس Types کے Constitutional questions ہوں، I think it makes a sense to debate them، شکریہ۔

<u>Mr. Deputy Speaker</u>: Thank you, as per Minister for-----

<u>جناب سلطان محمد خان (وزیر قانون)</u>: جناب سپیکر!

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: جی۔

<u>وزیر قانون</u>: سر! میں شکریہ بھی ادا کرتا ہوں جو اپوزیشن کے Worthy Members نے یہ Point raise کیا اور میرے خیال میں فنانس منسٹر نے جو جواب دیا ہے، وہ بھی ہاؤس کے سامنے ہے۔ جناب سپیکر! چونکہ اس میں Relevant جو Constitutional Article ہے، وہ 124 ہے اور وہ Related ہے Supplementary and excess grant کے ساتھ اور اس میں جناب سپیکر! اس کی دو Clauses ہیں، Sub-clauses ہیں (a) اور (b) اور اس کو میرے خیال میں اسمبلی کے فلور پہ رکھا بھی گیا ہے اور تھوڑا بہت اس کے اوپر میرے آنے سے پہلے کچھ ڈسکشن بھی ہوئی ہے، اس میں جو Pertinent اور Relevant point ہے جناب سپیکر! یہ سپلیمنٹری اور Excess، اس پہ بحث اسمبلی میں شروع ہو گئی ہے کہ سپلیمنٹری کیا ہے اور Excess کیا ہے؟ تو جناب سپیکر! اس کو Determine کرنا کہ یہ سپلیمنٹری ہے کہ یہ Excess ہے، This is the job of the Government and the Government represented by the Finance Minister، تو سر! Kindly میری ممبر سے یہ ریکویسٹ ہے کہ میں اگر Kindly خیر ہے کمپلیٹ کر لوں، میرے لئے سب کی رائے بہت زیادہ محترم ہے، تو جناب سپیکر! اس آرٹیکل 124 کو دیکھتے ہوئے اور فنانس منسٹر نے جو Stance لیا ہے کہ یہ سپلیمنٹری بجٹ ہی ہے، تو جناب سپیکر! میری ریکویسٹ یہ ہو گی کہ چونکہ اگر اسمبلی میں کوئی بھی اس طرح کا Issue raise ہوتا ہے اور اس پہ Difference of opinion ہوتا ہے تو پھر لیگل جو ہمارے رولز ہیں، جو کانسٹی ٹیوشن ہے، وہ یہ ہے کہ The ruling of the Speaker attains finality، چونکہ میں ایک Argument کروں گا، ہو سکتا ہے میرے جو قابل قدر اپوزیشن ممبرز ہیں، ہو سکتا ہے ان کا Stance دوسرا ہو لیکن In the end the Speaker has to rule and the ruling of the Speaker attains finality، تو میری درخواست یہی ہو گی کہ چونکہ گورنمنٹ اس کے اوپر

Insist کر رہی ہے کہ This is a Supplementary Budget تو میری رائے یہی ہو گی جناب سپیکر! کہ آپ دیکھ لیں، آپ رولنگ دے دیں تاکہ ہم آگے بڑھ سکیں جی۔ تھینک یو جی۔

جناب عنایت اللہ: سپیکر صاحب! جو ہمارے لاء منسٹر ہیں، ان کا یہ نکتہ تو میں مانتا ہوں کہ Ultimately جو ہمارا قانون ہے اور پروسیجر ہے، اس کے مطابق سپیکر جو رولنگ دے گا وہ فائنل ہو گی، اگر اپوزیشن کو اس رولنگ پہ اعتراض ہو تو وہ پھر عدالت میں جا سکتے ہیں۔ Excess Budget Statement اور سپلیمنٹری بجٹ سٹیٹمنٹ پر اب بھی اختلاف موجود ہے، فنانس منسٹر کی جو Interpretation ہے، اس نکتے سے ان کے میں اتفاق نہیں کرتا منسٹر لاء کا کہ یہ حکومت کا Prerogative ہے کہ وہ Define کرے، یہ حکومت کا Prerogative نہیں ہے، یہ کانسٹی ٹیوشن کا ہے، اسمبلی کے اندر یہ ہوتا ہے اور Ultimately پھر کورٹ میں جاتا ہے اگر یہاں اختلاف ہو جاتا ہے۔ Excess Budget کی خوشدل خان ایک Interpretation کرتے ہیں، حکومت بھی دوسری Interpretation کرتی ہے، میرے ساتھ ایک Ex Finance Secretary اور Former اسمبلی کے سیکرٹری نے کوئی دوسری Interpretation کی ہے، تین چار Interpretations موجود ہیں، یعنی اس میں کوئی Unanimity نہیں ہے، Ultimately آپ جو رولنگ دیں گے، اس پہ ظاہر ہے یہ سلسلہ تو چلے گا آگے لیکن اگر اس کو اپوزیشن چیلنج کرنا چاہے تو چیلنج کر سکتی ہے۔ جو میں نے نکتہ اٹھایا تھا بعد میں، وہ یہ تھا کہ آپ 30 جون سے پہلے سپلیمنٹری گرانٹس مانگتے ہیں اور آپ اس وقت فیوچر کا صیغہ استعمال کرتے ہیں اور آپ اس کو Validate کرتے ہیں، اب مسئلہ یہ ہے کہ 30 جون گزر گیا ہے اور آپ اکتوبر میں 30 جون تک کی Approval لے رہے ہیں اور آپ اکتوبر میں فیوچر کا صیغہ استعمال کر رہے ہیں تو یہ تو آپ Ex post facto sanction لے رہے ہیں، یہ تو اس کو Retrospective effect دے رہے ہیں، تو اب میرا نکتہ بھی اپنی جگہ موجود ہے لیکن میں لاء منسٹر کی اس بات سے Agree کرتا ہوں کہ Ultimately آپ جو رولنگ دیں گے تو یہ جو کارروائی ہے، یہ تو آگے اس رولنگ پہ چلے گی اور جو آپ Interpretation کریں گے اور آپ کا اسمبلی سیکرٹریٹ Excess اور سپلیمنٹری بجٹ کی جو Interpretation کرے گا، اس کو اگر کوئی چیلنج نہیں کرے گا تو میرے خیال میں فیوچر میں پھر وہ Established ہو جائے گا، وہ کوئی چیلنج کرے گا تو پھر جو اس کا نتیجہ نکلے گا وہی پھر فائنل ہو گا، تو میری یہ Contention ہے، تھینک یو۔

جناب خوشدل خان ایڈووکیٹ: اجازت دے ؟

جناب ڈپٹی سپیکر: خوشدل خان! هم هغه بار بار Repetition دے ، هغوی خبره او کړه چې یو خبره به وی کله به پکښې څه Extra addition کوئ نو او کړئ جی، نور خو پرې کافی بحث او شو جی۔
جناب خوشدل خان ایڈوکیٹ: په دې رولنګ وركړئ چې څنګه مو خوښه وی هغه د او کړی۔
جناب ڈپٹی سپیکر: As per Minister Finance یہ سپلیمنٹری بجٹ ہے اور آرٹیکل 124 کے مطابق ہے، اب میں Demands for grant کی کٹ موشنز شروع کرتا ہوں جی۔
جناب منور خان: آپ نے رولنگ دی ہے اور آپ نے اپنی Reason دینا ہوں گی۔
جناب ڈپٹی سپیکر: نہیں، ایک منٹ جی یہ-----
جناب منور خان: نہیں نہیں سر! کل یہ چیلنج ہو گی۔
جناب ڈپٹی سپیکر: یہ آپ کو اختیار ہے، جو کریں کر لیں جی۔
جناب منور خان: نہیں نہیں سر! آپ نے Reason دینا ہو گی، ہمیں Satisfied کرنے کے لئے، ہم نے یہ رولنگ دی ہے، اسی پوائنٹ پہ ہمیں وہ کریں، Reason تو آپ نے دینی ہے سر۔
جناب ڈپٹی سپیکر: Reason آپ کو فنانس منسٹر دے چکے ہیں جی۔
جناب منور خان: نہیں Legally میں آپ سے، آپ تو رولنگ دیں گے، اس کا جو پوائنٹ ہے سر! اس پوائنٹ پہ آپ نے رولنگ دینی ہے کہ فنانس منسٹر نے یہ Point raise کیا اسی پہ کہ یہ Excess Budget ہے یا سپلیمنٹری بجٹ ہے؟
جناب ڈپٹی سپیکر: وہ تو رولنگ میں، میں نے رولنگ دے دی ہے کہ یہ آرٹیکل 124 کے مطابق ہے جی، آرٹیکل 124 کے مطابق ہے اور یہ سپلیمنٹری بجٹ ہے، اس لئے آگے آپ Proceed کر سکتے ہیں جی۔
جناب منور خان: آپ تو رولنگ دیں گے اس کا جو پوائنٹ ہے سر! اس پوائنٹ پہ آپ نے رولنگ دینی ہے کہ فنانس منسٹر نے یہ Point raise کیا اور اسی پہ کہ یہ Excess Budget ہے یا سپلیمنٹری بجٹ ہے؟
جناب ڈپٹی سپیکر: تو انہوں نے Define کر دیا آپ کو، اگر آپ اس کو سمجھ نہیں رہے، Interpret نہیں کر رہے تو ابھی اس کے لئے میرے پاس رائے نہیں جی۔
جناب منور خان: آپ کیا کہتے ہیں؟

جناب ڈپٹی سپیکر: رولنگ میں نے دے دی ہے کہ آرٹیکل 124 کے تحت یہ درست ہے۔
جناب منور خان: آپ دوبارہ کہیں۔
جناب ڈپٹی سپیکر: میں نے لکھ دیا As per Finance Minister میں نے کہہ دیا ہے جی۔
وزیر قانون: جناب سپیکر! آپ کے توسط سے میری ریکویسٹ یہی ہے کہ چونکہ فنانس منسٹر نے ڈیٹیل میں جو Answer دیا تو اس کو بنیاد بنا کے اور اس کو Accept کرتے ہوئے آپ نے رولنگ دے دی ہے تو میری ریکویسٹ ہے، میرے سینیئر ممبر ہیں جی، میں بڑا Respect کرتا ہوں لیکن اگر رولنگ آ گئی ہے تو This is now final، جس طرح عنایت اللہ صاحب نے کہا، اس کے بعد اسمبلی کے اندر کم از کم جو ہے This ruling is final، تو سر! میری ریکویسٹ آپ کے توسط سے آنریبل ممبر سے یہی ہو گی کہ رولنگ آ گئی ہے، آپ کارروائی کو آگے بڑھنے دیں، اس کے بعد جو بھی ہے تو وہ پھر بعد کی بات ہے۔
جناب ڈپٹی سپیکر: ٹھیک ہے، تھینک یو جی۔
جناب عنایت اللہ: جناب سپیکر! اگر کسی کو اختلاف ہو تو پھر آگے جو ہمارا فورم ہے، اس کی پھر Legal proceedings ہیں، ان کو اختیار کیا جائے لیکن آپ کی رولنگ جب آ گئی ہے تو میرا خیال ہے کہ ہمیں آپ کو چیلنج نہیں کرنا چاہیئے۔
جناب ڈپٹی سپیکر: تھینک یو جی۔

ضمنی بجٹ برائے مالی سال 2017-18 کے مطالبات زر پر بحث اور رائے شماری

Mr. Deputy Speaker: Demand No. 01, the honourable Minister for Law.

جناب سلطان محمد خان (وزیر قانون): بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔ تھینک یو مسٹر سپیکر۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 10 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران صوبائی اسمبلی کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 10 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Provincial Assembly? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 02, honourable Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 80 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران نظم ونسق عمومی کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 80 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of General Administration.

Cut motions on Demand No. 02: Miss Sobia Shahid, to please move her cut motion on Demand No. 02, Sobia Shahid, lapsed. Mr. Sardar Hussain Babak Sahib, to please move his cut motion on Demand No. 02.

جناب سردار حسین: جناب سپیکر! شکریه، زه دا خو چھ سو روپئ لیکلی دی خو چھ روپئ راغلے دے کټ موشن، زه تحریک پیش کوم جی۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that the total grant may be reduced by rupees six hundred only. Mr. Inayatullah Khan, to please move his cut motion on Demand No. 02, Mr. Inayatullah Khan Sahib.

جناب عنایت اللہ: سر! میں اپنی کٹ موشن Withdraw کرتا ہوں۔

(تالیاں)

Mr. Deputy Speaker: Thank you ji. Mr. Mehmood Ahmad Khan Bittani Sahib, to please move his cut motion on Demand No. 02, lapsed. Ms. Nighat Orkzai Sahiba, to please move her cut motion on Demand No. 02, lapsed. Sahibzada Sanaullah Sahib, to please move his cut motion on Demand No. 02, lapsed. Miss Rehana Ismail, to please move her cut motion on Demand No. 02.

محترمہ ریحانہ اسماعیل: جی میں واپس لیتی ہوں کٹ موشن۔

Mr. Deputy Speaker: Thank you. Mr. Akram Khan Durrani Sahib, to please move his cut motion on Demand No. 02, lapsed. Mr. Sardar Hussain Babak Sahib.

جناب سردار حسین: مہربانی، زہ ھم واپس اخلم۔

(تالیاں)

Mr. Deputy Speaker: Thank you. Since all the honourable Members have withdrawn their cut motion on Demand No. 02, therefore, the question before the House is that Demand No. 02 may be granted? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 03, honourable Minister for Finance.

Mr. Taimur Saleem Khan (Minister for Finance): Mr. Speaker! I beg to move that a sum not exceeding rupees one hundred and 60 only, be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred during the year ended on 30th June, 2018, in respect of Finance, Treasuries and Local Audit.

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Finance, Treasuries and Local Fund Audit.

Cut motions on Demand No. 03. Sardar Muhammad Yousaf Sahib, lapsed. Mr. Sardar Hussain Babak Sahib, to please move his cut motion on Demand No. 03.

جناب سردار حسین: شکریہ سپیکر صاحب! زہ د پچاس روپئ کٹ موشن تحریک پیش کومہ جی۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that the total grant may be reduced by rupees fifty only. Mr. Inayatullah Sahib.

جناب عنایت اللہ: سپیکر صاحب! منسٹر صاحب راسرہ وعدہ کړې دہ چې دې اے ډی پی کښې چې کوم تقسیم د Regional disparity دے، دا بہ زہ پہ فیوچر کښې Address کومہ، ھغہ خپلہ وعدہ باندې ټینګ وی جی، بس زہ خپل کټ موشن Withdraw کومہ۔

(تالیاں)

Mr. Speaker: Thank you ji. Mr. Mehmood Ahmad Khan Bittani Sahib, not present, lapsed. Malik Badshah Salih Sahib, to please

move his cut motion on Demand No 03, not present, lapsed. Mian Nisar Gul Sahib, to please move his cut motion on Demand No. 03, not present, lapsed. Sahibzada Sanaullah Sahib, to please move his cut motion on Demand No. 03.

صاحبزادہ ثناء اللہ: شکریہ جناب سپیکر صاحب! میں پچاس روپے کی کٹوتی کی تحریک پیش کرتا ہوں۔

Mr. Speaker: The motion before the House is that the total grant may be reduced by rupees fifty only. Mr. Bahadar Khan, to please move his cut motion on Demand No. 03.

جناب بہادر خان: د پچاس روپو کټ موشن پیش کوم۔

Mr. Speaker: The motion before the House is that the total grant may be reduced by rupees fifty only. Mr. Akram Khan Durani Sahib, to please move his cut motion on Demand No 03, lapsed. Janab Sardar Hussain Babak Sahib.

جناب سردار حسین: شکریه، سپیکر صاحب! زه مختصر تجویز ورکوم فنانس ته به چې دا پریکټس چې دلته روان دے چې دا Re-appropriations کیږی او په هغې باندې دې ضمنی بجټ کښې هم مونږ ډیره زیاته خبره اوکړه چې دا کوم سوله ارب روپئ دی، جناب سپیکر! مونږ خو دا رعایت ورکړو چې د هغې Breakup پکار ده چې دا تیر کال چې څومره Re-appropriation شوے دے، په دې خو مونږ بعضې ممبران خبر یو چې دا کومو مخصوصو حلقو ته تلی دی خو زما به دا ریکویسټ وی چې په فیوچر کښې دا پریکټس چې دے چې دا بند شی، نو زما خیال دا دے چې دا به په صوبې باندې ډیر لوئې احسان وی او زه خپل کټ موشن واپس اخلم۔

جناب ڈپٹی سپیکر: مہربانی، تھینک یو جی۔ مسٹر بہادر خان صاحب، بہادر خان صاحب۔

جناب بہادر خان: شکریه سپیکر صاحب! زما هم دا مطالبه ده سرا! چې دا سوله ارب چې کومې دوئ اووئیلې چې مونږ ته پرې په دیر ډسټرکټ کښې داسې څه ځائې اوښائی چې په دې سل ارب روپو کښې دا ځائې دا لګیدلی دی نو کم از کم زمونږ خو به هم څه حصه جوړیده پکښې، نو دغه کوئسچن هم دے او د بیا د پاره داسې نظرانداز کول نه دی پکار چې کوم دا ځل شوی دی، زه خپل کوئسچن واپس کوم۔

جناب ڈپٹی سپیکر: صاحبزادہ ثناء اللہ صاحب۔

صاحبزادہ ثناء اللہ: شکریہ جناب سپیکر صاحب۔ میں فنانس منسٹر کا شکریہ بھی ادا کرتا ہوں، وہ کل نہیں تھے اور آج آئے ہیں تو تھوڑا بہت جو فیوچر کا ان کا پلان ہے جس بک میں لکھا گیا ہے ضمنی بجٹ میں، انہوں نے لکھا ہے یہاں پر، یہ "PFM systems for newly"، یہ صفحہ نمبر 124 پر جو ہے "Merged Districts"، اس میں فاٹا کا کوئی ذکر نہیں ہے حالانکہ یہ ضمنی بجٹ جو 2021 تک ہے لیکن ان کو شامل نہیں کیا گیا ہیں۔ زما په خیال دا کوم فیوچر پلان چې دے نو پکار ده چې د فاټا متعلق پکښې هم دوئ د هغې د پاره ځکه چې Merge شوې نه ده، مونږ په هغې خبره باندې پوهیږو جی چې Merge شوې لا نه ده خو قانونی طور خو Merge ده، که تاسو ته حواله شوی نه وی هغه به بیله خبره وی خو چې حواله شی نو تاسو دا د څلور دغه جوړیږی جی چې یو پالیسی ده او مختلف دغه جوړیږی نو زما خیال دا دے پکار ده چې د هغې د پاره هم د فنانس ډیپارټمنټ هغه شامل کړئ او دویم ریکویسټ به مې دا وی چې دا کوم تقسیم کار شوے دے چې فنانس کومې پیسې ورکوی، که مونږ د محکمې سیکرټری صاحب ته لاړ شو نو هغه وائی چې یاره فنانس پیسې ورکړی دی زمونږ پکښې څه عمل دخل نشته، که پی اینډ ډی ته لاړ شو نو پی اینډ ډی سیکرټری صاحب وائی یار زمونږ په فنانس کښې څه دی؟ مونږ په دې نه پوهیږو چې دا کار فنانس به کوی او که دا به دا محکمې کوی؟ یا خو ئې محکمو ته پریږدئ چې مونږ ورځو او مونږ ترې د خپل دغه تپوس کوؤ، فنانس ریلیز کوی نو پکار ده چې دا بیا فنانس په انصاف باندې او کړی ځکه چې دوئ کوم تقسیم کړے دے او په کومه طریقه باندې فنانس تقسیم کوی، نو که دا حالت روان وی نو زما خیال دے چې کوم سکیمونه چې مونږه وینو چې د د دیرش کروړو روپو سکیم دے او کال کښې ورته یو یو کروړ روپئ ورکوی نو په دیرش کاله کښې به هغه مکمل کیږی، نو د دې د پاره دوئ سره څه پلان دے چې دا کوم په 15-2014 او 16-2015 کښې منظور شوی دی، کارونه روان شوی دی، خلقو ټهیکیدارانو کارونه کړی دی خو لا تر اوسه پورې، نو زما خو دا ریکویسټ دے چې دوئ د هغې د پاره څه پلان جوړ کړے دے؟ دغه سکیم هم دغه کروړ په کروړ دی او کنه؟ دا د مونږ ته په دې فلور باندې یقین دهانی راکړی لکه زما خپل دغه دے، د دې نهاګ درې فیز ون خبره کوم، نهاګ دره

سلطان خیل فیز ته، مختلف چې کوم پراجیکټس دی، د ستر کروړ روپو پراجیکټس دی او په ستر کروړ روپو کښې یو کروړ په یو کښې ایلوکیشن شوے دے او یو کروړ په بل کښې شوے دے، نو زما دا خیال دے چې په دې فلور آف دی هاؤس د زمونږ سره دا وعده اوکړی، زه به خپل کټ موشن واپس واخلم چې دا به مونږ ته، ځکه چې دا زه یقین سره وایم دا Due for completion scheme دے، نهاګ دره فیز ون، دا د جون پورې مکمل کیدے شی، 181 ملین روپئ اوس هم پاتې دی او جون ته کمپلیټ کیدے شی خو که دا پیسې ورکړی ځکه چې ځنې سکیمونه مونږ وینو چې دا Due for completion ولې تاسو دا پیسې زیاتې ورکړې دی؟ د دوئ جواب دا وی چې دا Due for completion دے، دا په دې Year کښې مکمل کیږی، نو محترم منسټر صاحب د مونږ سره دا وعده اوکړی خو هغوی د مسلمانئ وعده د اوکړی، صرف زبانی وعدو باندې مونږ دا پینځه کاله اوغلولې شو۔

جناب سپیکر: آنریبل منسٹر صاحب۔

جناب تیمور سلیم خان (وزیر خزانہ): سپیکر صاحب! زه د بابک صاحب، د بهادر خان صاحب او د صاحبزاده ثناء الله صاحب شکریه ادا کوم د دوئ پوائنټس له، او چې کومې خبرې وائی I think دا د بجټ چې کوم مینجمنټ دے داصرف د فنانس کار نه دے، دا ټولو له Joint Responsibility اخستل دی، بابک صاحب ته زه دا ایشورنس ورکولے شم چې کوم د دې سپلیمنټری ګرانټس دی، د دې به مونږه ډیټیلز ضرور Publish کوؤ، بلکه زه د هغې نه یو قدم مخکښې ځم، ما مخکښې هم دا وئیلی دی چې مونږ ته دا ډیره ضروری ده، زه دا Belief کوم چې مونږه، اصلی خبره دا ده چې مخکښې کالونو کښې زمونږه چې کوم Practices دی، هغه مونږه څنګه Improve کړو او زما په خیال دا د ګورنمنټ د پاره هم او د اپوزیشن د پاره هم او د سسټم د پاره هم او د بیوروکریسی د پاره هم ضروری ده چې مونږه خومره Transparency راولو، خومره شفافیت راولو، هغې سره به سسټم هم Improve کیږی، Constructive criticism به هم آسان وی، پبلک به هم پوهیږی او بهتری به هم راځی، نو زه بالکل Commitment کوم چې ان شاء الله مونږه به، دې ځل د Citizens Budget چې کوم Booklet وو،

هغه ټولو کښې چونکه آسان وو او پبلک ته Directly ځی نو په هغې باندې مې کار کړے وو، مخکښې چې کوم دا بجټ بکس دی، دا به هم Improve کوؤ چې څنګه ما خپله لیدلی وو، یو شے ما لیدلے وو، په دې ملک کښې په بجټ سټیټمنټ کښې Actual نه وی Included، Actual خبره نه کیږی نو دلته چې کوم ډیبیټ وی، هغه لږ Intellectual شی نو زه دا وایم، حالانکه دا بجټ چې د کال ختمیدو نه مخکښې هم Approve کیږی نو دیکښې د پخوانی کالونو Actual راتلے شی، هغې سره به زمونږ ډیبیټ زیات ښه شی، نو اولنۍ خبره خو دا ده چې دا Transparency به صرف په سپلیمنټری ګرانټس کښې نه راولو، کوشش به کوؤ چې څومره پورې Budgeting process کښې راتلے شی، هغه راولو۔ دا د دې سوله ارب چې دوئ کوم ډیټیل لوستے وو، د دې سره د بابک صاحب خبره هم چې کوم دے Deal شوه او د بهادر خان صاحب، او زه د هغوی شکریه ادا کوم، دا I think یو جائز سوال دے چې Transparency نه خو څوک انکار نشی کولې۔ صاحبزاده ثناء اللّٰه صاحب دوه درې خبرې اوکړې، یو چې کوم دوئ کتاب کتلو 2019-2021, indeed دیکښې د فاټا ذکر نه وو خو دا جی Medium Term Development Framework دے زما خیال کښې، ان شاء اللّٰه چونکه د فاټا پلاننګ چې کوم دے بیل لګیا وو، Ongoing کال دے، دا ستاسو خبره بالکل ټهیک ده، دې بل کال پورې به دا ټول مونږه رایوځائې کوؤ او پوره صوبې له به یو پلان وی، هغه به په بجټ بکس کښې هم Reflected وی، هغه به د فیوچر پلاننګ بکس کښې هم Reflected وی او دیکښې یوه خبره ضروری ده، هغه Commitment هم زه کوم چې کوم فاټا له به مونږ پیسې ساتو، په هغې باندې به د نورې صوبې حق نه وی، فاټا له به هغه خپل فنډز وی، حالانکه دلته فی الحال د فاټا څوک Representative نشته خو ما بیا بیا وئیلی دی او چې څنګه ما مخکښې وئیلی وو، فاټا ذکر ما تقریر کښې اچولے ځکه وو حالانکه د دېBudgeting Process حصه خو نه وو، په دې بجټ باندې چې کوم وخت Originally کار کیدو نو فاټا نه وه Integrate شوې خو I think چې دا ډیره ضروری ده چې د فاټا چې کومه علاقه وه، د هغې عوام ته دا میسج لاړ شی چې د هغوی کوم فنډز دی، هغه به هم په فاټا باندې خرچ کیږی او د هغوی تاسو

چونکه پلان غواړئ، د هغوی چې کوم هغه Ten years Development Plan دے ، زما په خیال کښې هغه پبلک دے ، هغې کښې هغوی چې کوم په فاټا باندی Commitment دے ، په هغې باندې یو ټاسک فورس مخکښې نه کار کړے وو، هغې کښې چې څه Improvements راغی، هم هغې Basis باندې به په فاټا باندې کار کیږی چې کوم Allocations for schemes دی، دوئ دا وعده اوغوښته چې دا به ایډجسټ کیږی، ما دا مخکښې هم وئیلی دی چې دا مشکل، اوګورئ چې مونږ پیسې Due for completion schemes له ورکړی دی نو په هغې کښې بې شمار داسې Due for completion schemes دی، هر ایم پی اے نه مونږ تپوس کولے شو چې د هغوی علاقه کښې وو او هغې ته ایلوکیشن کم شوے دے ، د هغې چې کوم Due for completion schemes ته ایلوکیشن زیات شوے دے ، هغه چې کوم ختمیدل According to the budget books په دې یو کال کښې وو، د دې پلان باره کښې هم ما بار بار ذکر کړے دے ، زه په دې خبره کښې بالکل Agreement کښې یم سپیکر صاحب! چې دا کوم زمونږه اے ډی پی ده، د دې شکل مونږ ته Improve کول دی او دا به ان شاء اللّٰه په دې شپږ میاشتو کښې کوؤ، څه به د دې Size rationalize کوؤ، څه به مونږه Current Expenditure کښې ګورو چې چرته دا Space create کولے شو، څه به مونږه په ریونیو جنریشن کښې Space create کوؤ نو بیا به مونږه پیسې، چې سکیمونه لږ کم شی، Throw forward لږ کم شی، هغه به زیات ورکولې شو، د هغې د پاره ما سره دومره ټائم نه وو چې دې درې څلور هفتو کښې زه اوکړم او ما داسې کار نه کول غوښتل چې هغې کښې Fairness نه وی، نو دا زما وعده ده چې کوم بل د دوئ خبره چې ایلوکیشن به کیږی، د دې یو ډیره Simple خبره اوګورئ چې مونږه ځان له څه غواړو چې هغه مخکښې هم، نو که مونږه دا وایو چېLet`s say چې که په یو فارموله باندې دلته هر یوې حلقې ته یو رنګ پیسې پکار دی نو بیا پکار ده چې مونږه دا هم Commit کړو چې زمونږه حلقه کښې هم هر هر کلے دے ، هغې ته هم هغه شان یو رنګ پیسې لاړې شی او هغه کیدے نشی تاسو ته Decisions کول او زه دا هم هغوی تهCommitment کوم چې کوم مخکښې به هغه کیږی، ما ته په خپلColleagues او د خپل هغه Colleagues

په Last پینځه کاله کارکردګئ باندې هم فخر دے او دا هم زه وئیلې شم چې هغوی خپل Best کوشش کړے دے، د هغې باوجود نوره بهتری راتلے شی۔ اوګورئ فنانس خو بل ځل د پی ټی آئی منسټر لاس کښې هم نه وه خو بیا هم، دا زه نه وایم چې دیکښې Improvement نشی راتلے، ډیر به راتلے شی، هغه به کوؤ، تاسو سره به کوؤ، یو شے دے، زمونږه صوبه ده، که هغه چترال وی، که هغه ډی آئی خان وی، ټانک وی، که هغه د اپوزیشن حلقه وی، که هغه د ګورنمنټ حلقه وی، که هغه د فاټا ډسټرکټس وی، دا Cmmitment زه کولے شم چې مونږه به کوشش همیشه دا کوؤ چې چرته د صوبې عوامو ته فائده وی او هغلته پیسه لګی، هغلته به مونږه دا نه ګورو چې دا اپوزیشن دے یا دا ګورنمنټ دے، هغلته به ان شاء اللّٰه مونږه ضرور پیسه لګوؤ۔ ډیره مهربانی جی او زه دا ریکویسټ کوم چې که چا کټ موشن نه وی واپس اخستے نو په دې Spirit کښې چې ما جواب ورکړو نو کټ موشن د واپس واخلی۔

صاحبزادہ ثناءاللہ: جی یو څو خبرې کوم نو بیا به ئې واپس واخلم۔

جناب ڈپٹی سپیکر: صاحبزادہ ثناءاللہ صاحب۔

صاحبزادہ ثناءاللہ: شکریه جناب سپیکر صاحب! د فنانس منسټر صاحب چې هغه دا وعده کوی چې یاره زه به انصاف کوم او مساوات به وی، Equally به کومه، کټ موشن واپس اخلم خو زما یو تجویز ساده غوندې دے چې دا کوم بجټ بک په انګریزئ کښې جوړ شوے دے، پکار دا نه وه چې دا په اردو کښې جوړ شوے وے، په دیکښې لکه مشکلات څه شے داسې دے چې هغه، ځکه چې بیګاه مو دا کتاب کتلو نو کوم ځائې کښې چې به نه پوهیدو نو ډکشنری به مو هم ورپسې کتله، نو زما دا خیال دے چې که فرض کړئ تاسو مهربانی کوئ او دا کتاب په اردو کښې چهاپ کیږی نو دې ملګرو ته به پکښې آسانی وی او یو دغه بل هم دے چې کوم فهرست دے، زمونږه د سپلیمنټری کټ موشنز دا لسټ دے، په دیکښې51 محکمې دی خو چې په دې دغه کښې چې کوم فهرست دے، په دیکښې33 دی، نو بیا به مونږ بجټ بک پسې تلو، دا چې کوم فهرست ورکړے شوے دے، دا شیډول چې کوم ورکړے شوے دے نو دا 51 دی او دلته په دې کتاب کښې33 دی، نو په دې یو څیز نه پوهیدو چې یره دا پکښې دا صاحبان،

زمونږ په دې ځائې کښې يو کس وو، هغه وئيل چې ګاډے ئې ګرم شوے وو نو چرته اوبه ئې ورته اچولې نو، د څوارلو ګاډے وو، هغه څوارلو يو بل ته وئيل چې يرره مونږ ته وائي چې تيل سيزی او پټې پټې پکښې اوبه اچوی، نو زما خيال دے چې په ديکښې د دې حکومتي که څه کردار وی نومهرباني د اوکړی چې د انصاف خبره کوی نو مونږ سره د دا شيئر کوی۔

جناب ڈپٹی سپیکر: منسٹر فنانس صاحب۔

وزیر خزانہ: سر! میں ایک چیز کا جواب ضرور دینا چاہتا ہوں کہ بجٹ بک میں نے Already کہہ دیا کہ بہتری آئے گی اور آنریبل ایم پی اے صاحب کا کہنا بالکل ٹھیک ہے کہ ہمیں بجٹ کی Documents کو عوام کے لئے آسان سے آسان تر کرنا چاہیئے، چونکہ ٹائم محدود تھا، Decisions کرنے تھے کہ کونسی چیز کو چھیڑا جائے اور کونسی چیز پر تھوڑا آرام سے کام کیا جائے لیکن ایک چیز کا اعلان جو میں کرنا چاہتا ہوں جو میں نے اس دن Citizens Budget دکھایا تھا جس میں ہر ایک چیز بڑی آسان سی Explain کی گئی ہے، سر! وہ انگریزی میں Available ہے، وہ صرف اردو میں نہیں Translate کیا جارہا، هغه به په پښتو کښې هم Translate کيږی، هغه به دريوؤ واړو ژبو کښې Available وی او په دې نورو کتابونو به مونږه کار کوؤ، اس پر بھی ہم کام کریں گے تاکہ یہ انگریزی اور اردو میں Available ہو، تو ان شاءاللہ یہ کوئی بات نہیں ہے لیکن جیسے میں نے کہا کہ جو سب سے Simple version of the Budget ہے، وہ انگریزی صرف نہیں ہے، وہ اردو اور پشتو دونوں میں Available ہوگا۔

Mr. Deputy Speaker: Since all the honourable Members have withdrawn their cut motions on Demand No. 03, therefore, the question before the House is that Demand No. 03 may be granted? Those who are in favour of it may say ‘Yes’ and those who are against it may say ‘No’.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The ‘Ayes’ have it. Demand is granted. Demand No. 04, honourable Chief Minister.

Minister for Finance: Mr. Speaker, I beg to move that a sum not exceeding one hundred and ten rupees only, be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred during the year ended 30th June, 2018, in respect of Planning and Development and Bureau of Statistics.

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and ten only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Planing and Development & Bureau of Statistics.

Cut motions on Demand No. 04. Sardar Muhammad Yousaf Sahib, lapsed. Mr. Sardar Hussain Babak Sahib.

جناب سردار حسین بابک: جناب سپیکر! زه د تیس روپو کټ موشن پیش کوم، تحریک پیش کومه، بیا مې دا تجویز هم دے چې د جمعې ورځ هم ده، ما ټولو ممبرانو صاحبانو ته خواست اوکړو، که تاسو ټولو له دوه دوه، درې درې منټه ورکړئ، خپل مشکلات به بیان کړی، تجاویز به ورکړی او خپل ټول کټ موشز به واپس واخلی، نو زما خیال دا دے چې آسانتیا به هم راشی او د جمعې ورځ ده، خپله خبره به هم ټول ممبران اوکړی، مشکلات به بیان کړی دوه درې منټه او تجاویز به ورکړی، نو ټوټل کټ موشنز چې دی، نو ټائم به بچ شی۔ مهربانی۔

Mr. Deputy Speaker: Okay, the motion before the House is that the total grant may be reduced by rupees thirty only. Mr. Inayatullah Sahib.

جناب عنایت اللہ: میں ان کے ساتھ Agree کرتا ہوں اور اس ڈیپارٹمنٹ پر میں اپنی کٹ موشن واپس لیتا ہوں لیکن میں یہ چاہوں گا کہ باقی ڈیپارٹمنٹس کے اوپر ہماری جو کٹ موشنز ہیں، اس پر ہم بات کریں، مختصر بات کریں، شارٹ اور سب Withdraw کریں۔

جناب ڈپٹی سپیکر: مسٹر محمود احمد خان بیٹنی صاحب!

جناب محمود احمد خان: زه واپس اخلم۔

جناب ڈپٹی سپیکر: میاں نثار گل صاحب۔

میاں نثار گل: واپس لیتا ہوں۔

جناب ڈپٹی سپیکر: شگفتہ ملک صاحبہ!

جناب عنایت اللہ: نہیں، میں یہ نہیں کہہ رہا، میں یہ کہہ رہا ہوں کہ اس کی میں واپس لے لیتا ہوں، اگلے والی پر میں دو تین منٹ بات کروں گا۔

جناب ڈپٹی سپیکر: شگفتہ ملک صاحبہ!

محترمہ شگفتہ ملک: جی میں واپس لیتی ہوں۔

جناب ڈپٹی سپیکر: مسٹر بہادر خان صاحب۔

جناب بہادر خان: زه خو جی کټ موشن واپس کوم خو منسټر صاحب پکښې یوه خبره اوکړه، فنانس منسټر، چې یره د بل کال د پاره به مونږه دوئ کښینوؤ، بیا به ورسره صلاح مشوره کوؤ او یو دې صاحبزاده صاحب چې کومه خبره اوکړه دیکښې یو قرارداد پاس شوے وو، زه دې اسمبلئ کښې ممبر وومه په 96 کښې، چې یره د اسمبلئ دا کتاب چې جوړیږی او کومه کارروائی کیږی، دا به په اردو او پښتو کښې کیږی، اوس دا مهربانی اوکړئ چې دا د انګریزئ په ځائې، انګریزی هم کوئ خو ورسره باقاعده د اردو کتاب بیا د پاره د اے ډی پی کتاب چې جوړیږی یا کومه کارروائی کیږی، دا په اردو او په پښتو کښې پکار ده، انګریزی چې ځوک خوښوی هغه د هم ورسره ایږدی، یو دا، او یو دا چې د بل کال د پاره مونږ کښینوی نو د دې کال هم څه اراده ده، په دې کال کښې مو نه کښینوئ، په دې کال کښې خو تاسو مونږ له څه نه دی ایښودی، د شته تپوس ځکه کوؤ چې تاسو په دې شته کښې، په دې تیر شوی حکومت کښې په ضلع دیر کښې هیڅ نه دی کړی، که یو یو درته وایم نو هغه ټول هر څه ما سره دا دے په ریکارډ دی، نو د دې د پاره درخواست کوؤ چې مونږ له دوه دوه، پینځه پینځه منټه ټائم به راکړئ او دا کټ موشن چې څنګه بابک صاحب اووئیل، دغه زمونږه د ټولو تجویز دے چې هر سړے به خپل خپل تجویز پیش کړی او په هغې د راسره منسټر صاحب وعده اوکړی چې په دې مو ورسره وعده ده۔

جناب ڈپٹی سپیکر: جی شہرام صاحب، شہرام ترکئی صاحب۔

جناب شہرام خان (وزیر بلدیات): زما ریکویسټ دا دے چې څنګه بابک صاحب اووئیل، چونکه ایم پی اے صاحب پاڅیدو نو که دوئ هغه خپله خبره اوکړه او بیا ئې هغه ټول Withdraw کړل نو بیا هم په دې ټائم باندې خبره کولې شی، که څه د دوئ په ذهن کښې وی، بل چې کوم فنانس منسټر Reply اوکړه، زمونږ په دې باندې Understanding دے چې مونږ دې دریواړو ژبو کښې دا بجټ، دا موجوده کاپی به هم دوئ Convert کړی، Obviously چونکه حکومت راغلو او میاشت نیمه وه نو هغه تلوار کښې کیدل، دا به هم کوئ او فیوچر کښې به هم

کوئ، ان شاء اللّٰہ دا Commitment دے خو کہ زما پہ خیال کوم زمونږہ آنریبل ممبر پاڅی او څنگہ بابک صاحب تجویز ورکړو نو ھغہ خپلې خبرې د پہ یو ځل اوکړی چې کوم تجویزونہ ھغوی تہ مناسب لگی، ھغہ فنانس منسټر ھم ناست دے ، نور Relevant منسټران ټول ناست دی، مونږ بہ ئې نوټ کړو ان شاء اللّٰہ او کہ بیا ټول پہ یو ځائې Withdraw کړل نو ټائم بہ بچ شی ځکہ چې پاؤ باندې دولس کیدو والا دی، تھینک یو۔

جناب ڈپٹی سپیکر: جناب سردار حسین بابک صاحب۔

جناب سردار حسین: شکریہ سپیکر صاحب، زہ بہ ټائم نہ اخلم ځکہ چې ما تہ ھم احساس دے او زما خیال دا دے چې ټول ھاؤس تہ ھم د دې خبرې احساس دے ، جناب سپیکر! د دې کټ موشن راؤړو مقصد ھم دا وی چې مونږ د ټولې صوبې نمائندگی کوؤ چې پہ صوبہ کښې څہ مشکلات دی، څہ مسئلې دی، ظاھرہ خبرہ دہ دا ممبران ټول د یوې یوې حلقې نمائندگی ھم کوی او یوائې دا نہ چې مونږ د مشکلاتو او د مسئلو ذکر اوکړو، پکار دا دہ چې د خپل ذھن او د نظر مطابق د ھغې تجاویز ھم پیش کړو، مقصد صرف دا وی۔ جناب سپیکر! ما نن اخباراتو کښې اوکتل چې پرائمری، مډل او د ھائی سکولونو تقریباً تعداد 121 دے چې ھغہ بند کړے شی او د ھغې د پارہ دا جواز جوړوی چې ھلتہ د سټوډنټس کمے دے ، زہ بہ گزارش کومہ، دې تہ سوچ پکار دے کہ یو بلډنگ پرائمری دے ، کہ مډل دے ، کہ ھائی دے چې دا جوړ شوے دے ، ظاھرہ خبرہ دہ پہ ھغې باندې ډیرہ زیاتہ خرچہ شوې دہ، پہ ځائی د دې چې حکومت دا فیصلہ واختہ چې دا سکولونہ ئې بند کړل، دا وجوھات معلومول پکار دی چې پہ ھغہ سکولونو کښې انرولمنټ ولې کم دے ؟ زہ بہ دا تجویز ورکومہ چې پکار دا دہ چې د ھغې د پارہ کمیټیانې جوړې شی، ایم پی ایز ھلتہ موجود دی، پہ یونین کونسلو کښې ناظمان موجود دی، ویلیج کونسلو کښې ناظمان موجود دی، صاحب الرائې سول سوسائټی موجود دہ، چې د ھغې کمیټیانې جوړې شی، پہ ځائې د دې چې دا سکولونہ ئې بند کړی دی چې ھغہ سکولونہ کھلاؤ کړی او ھلتہ انرولمنټ راشی نو زما دا خیال دے چې دا بہ ډیرہ زیاتہ ښہ وی۔ جناب سپیکر! زہ دا ھم ریکویسټ کوم فنانس منسټر صاحب تہ چې پہ ایلیمنټری ایجوکیشن کښې دا کوم

Rented buildings، دا دوه سوه Rented سکولونه دوئ جوړوی، زما خیال دا دے چې دا Feasible هم نه ده او دا Possible هم نه ده، د هغې وجه دا ده، د ایجوکیشن منسټر صاحب هم ناست دے، د هغې وجه دا ده چې په یو ځائې کښې به د سکول ضرورت وی او هلته به بلډنګ د سره وی نه، ګوره زمونږ سی اینډ ډبلیو منسټر دلته ناست دے، پکار دا ده چې مونږ د Execution process revise کړو، هغه د Revisit کړو، تاسو اوګورئ چې نن یوه کمره په 23 لاکھ روپئ جوړیږی، مونږ چې سکولونو ته، پی ټی سی ته چې کوم په سات لاکھ روپئ باندې کمره جوړیږی، سی اینډ ډبلیو ما سره موجوده ده، ډیپارټمنټ ما سره موجود دے، دا د مینځ نه ټهیکیدار اوباسل پکار دی او Community involve کول پکار دی چې کمیونټی اونرشپ واخلی، زه مثال ورکولې شم چې هم په دې معاشره کښې حجره موجود ده، جمات موجود دے، مدرسه موجود ده، جناب سپیکر! دا حجره هم حکومت نه جوړوی، دا جمات هم حکومت نه جوړوی، دا مدرسه هم حکومت نه جوړوی او Sustained هم حکومت نه ساتی، دا سوسائټی ساتی، کمیونټی ساتی، یو سکول دے، لهذا زما دا تجویز دے چې مونږ سره کم وی چې مونږ دا ټهیکیدار د مینځ نه اوباسو، دا پی ټی سی ته، که مونږ سکولونو ته بیس بیس لاکھ روپئ ورکوؤ نو هغه پی ټی سی باندې اعتماد پکار دے، هغې ته ماډل پکار دے، هغې ته که مونږ یو کروړ هم ورکړو، زما خیال دا دے چې ټهیکیدار ما له په درې کروړو کښې سکول جوړوی، هغه کمیونټی به ما له په کروړ کښې سکول جوړوی۔ جناب سپیکر! مونږ "ستوری د پختونخوا" او د "روښانه پختونخوا" پروګرامونه شروع کړی دی، زه به ګزارش کوم چې "ستوری د پختونخوا" پروګرام کښې د تیرو دریو کالو نه چې کوم ټاپ ټین پوزیشن هولډرز دی، هغه اوسه پورې محرومه دی، لهذا زما به دا ریکویسټ وی چې فنانس د هغې د پاره Arrangements اوکړی چې "روښانه پختونخوا" پروګرام او "ستوری د پختونخوا" پروګرام جاری اوساتلې شی۔ جناب سپیکر! زه به د حکومت نه دا هم غوښتنه کوم، ما پخپل بجټ سپیچ کښې هم دا خبره کړې وه چې حکومت دا اراده لری چې نوے بلدیاتی نظام راولی، زما به دا ریکویسټ وی چې دا نوے نظام راولی چې په هغې باندې په دې هاؤس کښې ډسکشن

اوکړی او د Collective wisdom په رڼا کښې یو نظام د دې صوبې د پاره جوړ شی، دا به ډیره زیاته مهربانی وی۔ جناب سپیکر! پاکستان، مونږ چې کومې قرضې اخلو، پختونخوا د هغې نه ځان بهر نشی ساتلې، هر څومره قرضه چې راځی، په هغې کښې مونږ شامل یو، لهذا زما حکومت ته دا هم ګزارش دے چې د سعودی نه کوم ګرانټ راغلے دے، کومه قرضه راغلې ده چې په دې هاؤس کښې حکومت ظاهره خبره ده، فیډرل کښې د دوئ حکومت دے چې دا هاؤس بریف کړی Coming days کښې، ان شاء الله Coming days کښې، ان شاء الله Coming sessions کښې، بجټ سیشن کښې نه، حکومت مونږه بریف کړی او په هغې باندې مونږه ډسکشن اوکړو۔ جناب سپیکر! تیر حکومت یوه اداره جوړه کړې وه احتساب کمیشن، زه دا هم ریکویسټ کوم چې د هغه احتساب کمیشن اخباراتو کښې چې کومې خبرې راځی، زما ریکویسټ دا دے حکومت ته چې په Coming session کښې مونږ په هغې باندې ډیر په ډیټیل باندې ډسکشن اوکړو او حکومت مونږه د احتساب کمیشن په 'کمپوزیشن' باندې، د هغې په کارکردګئ باندې بریف کړی او بیا حکومت څنګه وائی نو چې حکومت مونږه بریف کړی۔ جناب سپیکر! د فنانس ډیپارټمنټ د پاره او د فنانس منسټر د پاره یوه خبره ډیره زیاته اهمه ده چې بیا بیا دا ممبران پاځی او دا ګیلې کوی چې د وسائلو تقسیم د انصاف په بنیاد نه دے، زما دا خیال دے او زما دا یقین هم دے او زما اعتماد هم دے په فنانس منسټر صاحب باندې چې د تیر پینځو کالو د حکومت چې څومره د وسائلو تقسیم دے کومو کومو حلقو ته، منسټر صاحب به د فراخ دلئی نه کار اخلی چې پارلیمانی کمیټی جوړه شی، هغه کمیټی خپل رپورټ تیار کړی او هغه رپورټ دې اسمبلئ ته راؤړی چې دا دې ټول هاؤس ته پته اولګی چې آیا د اختیاراتو کوم استعمال دے؟ نو زه دا هم ګزارش کوم او تجویز کومه۔ جناب سپیکر! دویمه خبره دا ده، زه ظاهره خبره ده څنګه چې هغه بله ورځ هیلتھ منسټر صاحب خبره اوکړه، دا Justifiable وه، د هغې علاج ئې اوکړو، زه پرې پوهیدم چې یو آنریبل منسټر، زمونږ ټول منسټران چې هغه ته خپل ټیم ملاؤ شی ټیم، او ظاهره خبره ده دومره حق ورکول پکار دی او کم از کم د اپوزیشن د طرف نه خو زه د دې حق ورکولو په حق کښې ځکه یم چې پینځه کاله

ما هم وزارت کړے دے ځکه چې کوم افسر په خپل ډیپارټمنټ کښې منسټر ګنړی چې د هغه نه کار اخستے شی، پکار ده چې هغه ملاؤ شی خو زه دا وینم چې د تیرې یوې میاشتې نه دا د انتقام په توګه، دا په سیاسی توګه باندې دا ټرانسفرز چې دی، زه به ریکویسټ دا کومه چې Discourage شی او دا پریکټس چې دے، دا د حکومت د پاره نه صرف د ناکامئ سبب جوړیږی بلکه دا د بدنامئ سبب جوړیږی، سپیکر صاحب! ډیره زیاته مهربانی او ډیره زیاته شکریه۔

Mr. Deputy Speaker: Since all the honourable Members have withdrawn their cut motions on Demand No. 04, therefore, the question before the House is that Demand No. 04 may be granted? Those who are in favour of it may say ‘Yes’ and those who are against it may say ‘No’.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The ‘Ayes’ have it. Demand is granted.

میں ریکویسٹ کروں گا کہ اگر ہم اکٹھے ایک سائڈ سے شروع کریں اور کوئی اپنی بات کرنا چاہیں، پھر اکٹھے شروع ہو جائیں گے۔ ظفر اعظم صاحب، عنایت اللہ صاحب۔

جناب عنایت اللہ: بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔ میں آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں، میں مختصر تین چار باتیں کر کے اپنی ساری کٹ موشنز واپس لوں گا۔ ایک تو میں دوبارہ فنانس منسٹر سے ریکویسٹ کروں گا آپ کی وساطت سے کہ میری جو دو سکیمیں اے ڈی پی سے نکالی گئی ہیں، وہ میں عاطف خان صاحب کو بھی دے چکا ہوں اور محمود خان صاحب کو بھی دے چکا ہوں، Relevant Minister کو بھی دے چکا ہوں، پی اینڈ ڈی والوں کو بھی دے چکا ہوں، میں امید رکھتا ہوں کہ آپ کا جو فائنل ڈرافٹ ہے، اس کے اندر وہ موجود ہو گا۔ میں دوسری بات یہ کرنا چاہتا ہوں کہ جو بابک صاحب نے پی ٹی سی فنڈ کی بات کی ہے، میں فنانس منسٹر سے ریکویسٹ کروں گا کہ میں پی ٹی سی کا مخالف نہیں ہوں کیونکہ میں خود کمیونٹی کے پراجیکٹس کے تھرو، کمیونٹی کے ذریعے پراجیکٹس کی Implementation کا قائل ہوں، اس Mode کا قائل ہوں لیکن میں ان سے ضرور یہ پوچھوں گا کہ کوئی بائیس ہزار Around آپ کے پرائمری سکولز ہیں اور ان کو آپ نے Conditional Grants کے نام سے اربوں روپے دیئے ہوئے ہیں، اربوں روپے دیئے ہوئے ہیں اور ان کے اکاؤنٹس تک آپ کا کوئی Access نہیں ہے فنانس ڈیپارٹمنٹ کا، آپ کے ایجوکیشن ڈیپارٹمنٹ کا کوئی Access نہیں ہے، کیا آپ اس پوزیشن میں ہیں کہ س کا آڈٹ کر سکیں؟ اور

میرے علم کے مطابق اربوں روپے اب بھی ان کے اکاؤنٹس میں پڑے ہیں اور اس کا جو خرچ ہو رہا ہے، اس کی بھی Proper monitoring نہیں ہو رہی ہے، یعنی اس پر میرا کوسچن بھی ہے، Separately اس پر میرا کوسچن بھی ہے، میں یہ چاہوں گا کہ اس میں Transparency کو Ensure کیا جائے۔ میں تیسری بات یہ کروں گا، فنانس منسٹر کی توجہ چاہوں گا کہ ان کا جو "کلین اینڈ گرین پاکستان" کا منصوبہ ہے، اس سے پہلے "بلین ٹری سونامی" کا منصوبہ تھا اور بڑا Commendable پی ٹی آئی حکومت نے ایک پراجیکٹ شروع کیا ہے، ان کا Flagship project تھا اور میں Personally تمام تنقید کے باوجود اس پراجیکٹ کو Appreciate کرتا ہوں، میں چاہوں گا کہ یہ Project continue رہے کیونکہ یہ ہمارے مستقبل کے لئے ضروری ہے۔ میں صرف یہ اس میں تجویز دینا چاہوں گا کہ اس وقت ہمارے رورل ایریاز کے اندر جو گیس استعمال ہوتی ہے، مجھے Exactly نہیں معلوم ایل پی جی کہتے ہیں کہ کیا کہتے ہیں، اس کی قیمت بہت زیادہ بڑھ گئی ہے یعنی میں نے خود بارہ سو میں، نو سو میں، ہزار میں ہمیں سلنڈر ملتا تھا، اب چوبیس سو کے Around ملتا ہے، ڈبل ہو گیا ہے، میں نے ایسے لوگوں سے بھی سنا ہے کہ جو Afford کر سکتے ہیں کہ We are going for firewood، ہم دوبارہ اسی سلسلے پر جائیں گے، اس سے آپ کا جو منصوبہ ہے، وہ متاثر ہو گا، آپ اس کا کوئی طریقہ نکالیں، اگر باقی کو نہیں کنٹرول کر سکتے، اس کی قیمت کو کم از کم کنٹرول کریں اور اگر آپ پورے خیبر پختونخوا کے لئے نہیں کر سکتے ہیں تو آپ Hilly areas کے لئے ضرور کریں جہاں لوگ Firewood استعمال کرتے ہیں۔ بڑی آسانی آ گئی تھی اور سچی بات یہ ہے کہ آپ کا یہ Forestation کا جو پراجیکٹ ہے، اس کو اس سے بڑی تقویت ملی تھی، اس لئے میں آپ سے یہ گزارش کروں گا اور آخری جو میں لوکل گورنمنٹ کے اوپر، لوکل گورنمنٹ منسٹر صاحب کی توجہ چاہوں گا کیونکہ فنانس منسٹر صاحب نے اپنی بجٹ سپیچ میں یہ کہا تھا اور مجھے مخاطب کر کے کہا تھا کہ آپ کوئی طریقہ ایسا بتائیں کہ یہ جو پیسے ہیں، وہ خرچ ہوں۔ میں دو تین Steps دینا چاہوں گا، اگر وہ یہ Adopt کریں گے تو یہ پیسہ خرچ ہو جائے گا۔ ایک تو میں نے ان کو بتا دیا کہ جو ٹی ایم ایز ہیں، ان کے اکاؤنٹس کا مسئلہ ہے، ان کو یہ کسی طریقے سے ہینڈل اور حل کریں۔ دوسرا میں یہ بتانا چاہوں گا کہ آپ چیک کر لیں اپنے فنانس کا ریکارڈ، ان کو کبھی بھی Regular installments کے اندر پیسے نہیں گئے ہیں اور لوکل گورنمنٹ ڈیپارٹمنٹ مسلسل فنانس کو، میں نے ذاتی طور پر چیف منسٹر صاحب کو لیٹرز لکھے ہیں، Note to the Chief Minister کے سے نام لیٹرز لکھے ہیں، ان کے پیسے ریلیز کریں، ان کو

Regular installments کے اندر یہ پیسے دے دیں اور یہ جو آپ نے Condition لگائی ہے کہ آپ نے پچھلے سال کا پیسہ پورا خرچ نہیں کیا ہے تو میں آپ کو نیا نہیں دے رہا ہوں، میرا خیال ہے Ground realities میں اگر آپ جا کے دیکھیں گے ان کی مشکلات کو، یہ ان کی مشکلات مزید بڑھا دیتی ہیں۔ میری تیسری تجویز یہ ہے کہ جب آپ ایک لاکھ روپے کی سکیم کے لئے بھی Procurement process وہی رکھتے ہیں جو آپ ایک ارب کے لئے رکھتے ہیں اور آپ پھر ویلج کونسل کے ناظم سے یہ Expect کرتے ہیں کہ وہ یہ پیسے خرچ کرے گا اور ڈسٹرکٹ کونسل کے ممبر سے یہ Expect کرتے ہیں، میرا خیال ہے کہ ان کو آپ کمیونٹی کے ذریعے Projects implement کریں One million تک اور آپ اس کے لئے Strict monitoring mechanism devise کریں، جتنا سخت سے سخت Monitoring mechanism آپ Advice کرتے ہیں، کریں لیکن یہ پیسے آپ اگر کمیونٹی کے تھرو خرچ کریں گے تو اس سے کام بھی زیادہ ہو گا اور جلدی بھی ہو گا، میں یہ Volunteer کرتا ہوں کہ ہم ایم پی ایز اس کی ڈیمانڈ نہیں کریں گے لیکن ان کا کم از کم یہ کمیونٹی کے تھرو ہوں، یہ تین چار Steps آپ اٹھائیں گے تو لوکل گورنمنٹ کی Efficiency میں اضافہ ہو گا اور اس کا Trickle down effect ہو گا۔ سچی بات یہ ہے کہ آپ کی بہت زیادہ نیک نامی پہلے بھی ہوئی ہے، اس سے مزید ہو گی اور میں آخری ریکویسٹ لوکل گورنمنٹ منسٹر صاحب سے یہ کروں گا کہ اس پر ڈیبیٹ بھی آپ کریں گے، آپ اس کو اسمبلی میں بھی لائیں گے لیکن یہ جو ہم نے سسٹم آپ کے مشورے سے اور آپ کی حکومت کے اندر Introduce کیا تھا، اس میں آپ Minor adjustments کریں اور اسی سسٹم کو Continue کریں اور کسی Tier کو Delete مت کریں اور اس کے اندر جب بحث شروع ہو گی تو پھر میں As a former Local Government Minister یہ بتا سکتا ہوں کہ کہاں کہاں Loopholes ہیں جن کو Cover کیا جا سکتا ہیں، Thank you very much۔

جناب ڈپٹی سپیکر: مسٹر بہادر خان صاحب۔

جناب بہادر خان: شکریه سپیکر صاحب! زما هم هغه زړې مطالبې دی چې هغه کالجونو کښې چې کوم سهولیات نشته، هغه سهولیات غواړو، ورسره یو بل کالج په منډا تحصیل کښې غواړو ځکه چې سټوډنټان هم دغسې ګرځی، داخلې ورته نه ملاویږی، په هغې کښې ډیره زیاته ګڼړه او رش دے او پرائمری سکولونه تقریباً څه پینتیس کلی دی چې دیکښې پرائمری سکولونه نشته، نه د ماشومانو

شته او نه د Female او Male، د دواړو نشته دے۔ ورسره دغه شان په 2013 کښې چې کوم هائی سیکنډری سکولونه یا مډل سکولونه تیار شوی دی، د هغې سینکشن دې تیر شوی حکومت نه دے ورکړے، هغه بلډنګونه خراب شو، پکار ده چې د هغې سینکشن ورکړی او هغه چالو کړی۔ دغه شان په پبلک هیلتھ کښې سیکمونه جوړ شوی دی، د هغې سینکشن ئې تر اوسه پورې نه دے ورکړے، بند پراته دی، د هغې سینکشن د ورکړی، زاړه سکیمونه بحال کړی او نوی چې نن هلته کښې ډیره زیاته خشکی ده، خلق د هغې د لاسه په کډو ځی اوس د کلو نه، د دغې درخواست کوم چې په هغې او په دې نوی کښې کوم چې د دوئ سره دی، په دیکښې راله څه حصه مقرر کړی۔ واپډا تیر شوی وخت کښې په 2017 کښې ورله دیرش کروړه روپئ په اے ډی پی کښې اچولې وې، په هغې کښې تیره کروړ وریئ ئې ورکړې دی چې زمونږ د الیکشن خلاف استعمال شوی دی خو بیا هم څه نه څه کار روان شوے وو، اوس دا باقی سوله کروړ روپئ چې دی دا پاتې دی، پکار ده چې دا مونږ ته راکړئ ځکه جناب سپیکر صاحب! دا یو خبره ستاسو نوټس کښې راولمه چې په دې ټول پاکستان کښې داسې تکلیف د واپډا نشته دے چې کوم په ثمرباغ کښې دے چې په څلورمه ورځ، نمبر ئې ورله ایښودے دے، په څلورمه ورځ بجلی ورپریږدی، په څلورمه ورځ باندې د کلی نمبر راځی، د یونین کونسل نمبر راځی، دا هډو عجیبه غوندې خبره ده، نو زه تاسو ته درخواست کوم چې دا خصوصی نوټس کښې واخلئ، دا سوله کروړ روپئ چې تاسو ریلیز کړئ ان شاء اللّٰه چې زمونږه د واپډا څه مسئلې به پرې هموارې شی۔ بلامبټ ایریګیشن چې هلته یو اهمه منصوبه وه او بیا په دې ورځو کښې ډیره ضوروری ده ځکه چې د خلقو باغونه اوچ شول، پټی شاړ پراته دی، بنجر شو، بارانی زمکی دی او هغه بلامبټ ایریګیشن تاسو د اے ډی پی نه دا ځل ایستے دے، دا په اے ډی پی کښې واچوئ او په هغې کښې چې د کوم چا ونې او کومې زمکی خرابې شوی دی، پکار ده چې دا تاسو یقینی کړئ او هغه ځائې ته ئې اورسوئ چې د کوم ځائې پورې Estimate جوړ شوے دے، د بلامبټ ایریګیشن خصوصی ریکویسټ به درته کوم، د خدائے په خاطر دا د خلقو د مرګ او د ژوند خبره ده او زرعی خبره ده، په دیکښې تاسو خامخا زمونږ سره

تعاون اوکړئ چې بلامبټ ایریګیشن واچوئ۔ دغه شان تاسو سوله کروړ روپئ په دې اے ډی پی کښې اچولې دی او په هغې کښې مو Byname حلقې ورکړې دی چې یوه پکښې د وزیر اعلیٰ صاحب حلقه ده 9او دغه شان 14 او 15، دا زه نه وایم چې دا مو بد کړی دی، هغې له هم اوکړئ خو دا 16 پکښې، PK-16 دا پکښې په کوم ګناه کښې راغلې وه ، زیات تکلیف خو دې ته دے ، پکار ده چې دا هم پکښې واچوئ چې څومره هغوی له ورکوئ، دغه هومره مونږ له په ایریګیشن په کوهیانو کښې او ورسره په سولر سستم کښې ځکه چې هلته بجلی نشته، نو دا درته درخواست کوم چې کم از کم خصوصی توجه په زراعت او په ایریګیشن زمونږ په دې بجټ کښې او په دې اے ډی پی کښې تاسو خصوصی خیال اوساتئ او دا په هر یو شی کښې دغه کمے دے ، که هغه په پرائمری سکولونو کښې دے او که هغه په هسپتال کښې دے او که هغه په واټرسپلائی کښې دے ، که په ایریګیشن کښې دے او ورسره به د پولیس زه اووایم چې پولیس کومه خرابه کارکردګی هلته کوی چې اوس هم ډاکې کیږی او څه کیږی، د اوسه پورې څه بندوبست نشته په هغې کښې هم ستاسو دا مسئله ده۔ دغه شان د انتظامیې، زمونږه ډی سی راځی د خلقو کورونه ورانوی، بازارونه ورانوی، په خلقو باندې پخپلو زمکو باندې دعوې لری، په هغې باندې مونږه راغلی وو، وزیر اعلیٰ صاحب ته مو شکایت کړے دے او تر اوسه پورې ئې څه حل رااونوتو، نه پوهیږو چې ولې نه رااوباسی۔ دا ټول زمونږ مشکلات شته دے ، د خدائے په خاطر تاسو چې څنګه د خپل ځان خیال ساتئ، داسې زمونږ د دې عام ممبرانو اوساتئ او یو درخواست د دې سپیکر صاحب! په وساطت تاسو ته اوکړم چې په دې ایم پی اے هاسټل کښې چې کوم رکاوټونه دی، دا کوم دغه ئې ایښودې دی او لارې ئې بندې کړی دی، دا کوم څه چې زمونږ په علاقه کښې، سپیکر صاحب! زمونږه په علاقه کښې چې کوم نن سبا د دې پهاټکونو او دا بې ځایه انتظامی کوم رکاوټونه دی، اوس خو څه شے نشته دے الحمد للّٰہ اوس خو امن و امان دے او هر څه دغه دی، هلته چې په یو یو ځائې کښې څلور او شپږ شپږ پهاټکې لګیدلې دی، دا رکاوټونه ختمول غواړی او دغه خلق بیرته خپلو بارکونه ته لیږل غواړی، د خدائے په خاطر دا نور زمونږه ګریوان ترې خلاص کړئ او دا قصه ختمه کړئ،

داسې دا د انتظامي رکاوټونه دا ټول چې مونږه او تاسو کښینو او په دیکښې برابر دغه شان خیال زمونږ اوساتئ چې څنګه د خپل ځان ساتئ دغه شان خیال پکښې زمونږه اوساتئ، زمونږه ورونړه یئی، مونږ به په یو ځائې چلیږو او مونږ به باقاعده ستاسو د ښه کار سپورټ کوؤ، مونږه به ستاسو ملګری یو، ډیره مهربانی، زه خپل ټول کټ موشنز واپس اخلم۔

جناب ڈپٹی سپیکر: جناب منور خان صاحب۔

جناب منور خان: بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔۔۔۔

جناب بہادر خان: یره صاحب! یو خبره پاتې شوه، دا ډیره ضروری ده، (قہقے) ډیره ضروری ده۔ دا زمونږه د صوبائی حلقو په دغه کښې ستاسو ایم این اے مداخلت کوی، دا درته درخواست کوؤ چې د ایم این اے دا مداخلت بند کړئ، هلته د دې نه د لاء اینډ آرډر مسئله هم بیا جوړیږی، زمونږ او ستاسو مشکل هم پیدا کیږی، ستاسو د ایم این اے خپل یو فورم شته دے، په هغه خپل فورم کښې د، د هغې نه که فنډ راؤړی، که څه هم کوی، مونږ به ورسره تعاون کوؤ او مونږ به ورسره ملګری یو خو که زمونږ په فنډونو کښې یا زمونږ په اختیاراتو کښې یا زمونږ د صوبې په دغه کښې مداخلت کوی، ګوري دا ورسره څه قسم نه منو او دا منسټران صاحبان ناست دی، په دې درته مونږه درخواست کوؤ، په دې به باقاعده تاسو رولنګ ورکوئ او باقاعده به دا دوئ، دا د رولز مطابق مونږ خپل حق غواړو بیا۔

جناب سپیکر: منور خان صاحب۔

جناب منور خان: بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔۔۔۔

جناب سپیکر: منور خان صاحب کا مائیک۔۔۔۔۔

جناب منور خان: تھینک یو جی، میں نے فنانس منسٹر صاحب کی تقریر سنی اور شروع سے ان پر میرا یقین بھی ہے اور اعتماد بھی ہے کہ پروفیشنل بندہ آیا ہے اور جس طرح انہوں نے اسمبلی کے فلور پر جو باتیں کی ہیں، میں صرف ایک ریکویسٹ ان سے کرتا ہوں، ورکس اینڈ کمیونیکیشن کے منسٹر میرے خیال میں اب اٹھ گئے ہیں، ان کے نالج میں بھی ہے، شہرام خان اگر آپ تھوڑا، وہ سکیمیں جو تقریباً Completion کی Date انہوں نے دی ہے کہ 2016 تک Completion کی Date ہے اور ابھی تک ان کو Releases

بہت کم ہو رہی ہیں تو Kindly جو Date، جو Year ان کی Completion کی Date ہے، اس کو کم از کم 2018 میں تو کمپلیٹ ہونا چاہیئے، یہی ایک ریکویسٹ ہے، میرا ایک روڈ ہے بادشاہ خٹک جو کہ تقریباً 60/70% کمپلیٹ ہے، 30/40% کی تقریباًوہ ہے لیکن اس دفعہ ان کو ریلیز بہت کم ہوئی ہے، Kindly اگر یہ ذرا اپنے ساتھ نوٹ کر لیں تو یہ بڑی مہربانی ہو گی۔ دوسری بات یہ ہے سر! میں ایک Suggestion دیتا ہوں، پچھلی گورنمنٹ میں پرائمری سکول کے تقریباً Six rooms کا، ایک پرائمری سکول کی وہ کی تھی جو کہ بہت زیادہ ہے اور اس کی Cost بھی بہت زیادہ ہے اور اگر اب میں ایک ویلج کو جب پرائمری سکول دیتا ہوں تو اس میں اتنی Strength نہیں ہوتی کہ یکدم چھ کمروں کا سکول ان کے لئے میں دوں اور پھر وہ چھ کمرے، وہ سارے بچے اس میں آ جائیں، تو میری ریکویسٹ ہو گی کہ اگر وہ تین کمروں کا یا چار کمروں کا پرائمری سکول کر دیں تو اس پہ Cost بھی کم آ جائے گی اور اس پر سکولز بھی زیادہ آئیں گے۔ بابک صاحب نے جو پی ٹی سی کی بات کی ہے کہ جو پبلک سکولوں کے لئے جو گرانٹس دیتے ہیں، اس میں سر! مسئلہ ایک اور ہے، میرے خیال میں یہاں پر بھی سب لوگوں کا۔۔۔۔

(مداخلت)

<u>جناب سپیکر</u>: وایئ جی، تاسو وایئ۔

<u>جناب منور خان ایڈوکیٹ</u>: بس صحیح ده خپله ورته دا کوم احساس اوشو نو دا ډیره ده۔ سر! اس کے متعلق میں یہی کہتا ہوں کہ جتنے بھی سکولز ایم پی ایز کو ملتے ہیں تو وہاں کے گاؤں کا جو بڑا ہوتا ہے، غریب کو تو ملتا ہی نہیں ہے، اس بندے کو سکول دیتے ہیں جو وہاں کے گاؤں کا کوئی بڑا ملک ہوتا ہے، تو اس میں ٹیچرز کے لئے خاصکر فیمیل کے لئے بڑی مصیبت ہوتی ہے کہ جب وہ گرانٹ آتی ہے ان کے سکول کے لئے، Repair کے لئے یا باقی جو کنسٹرکشن ہوتی ہے تو وہ جو سکول کا مالک ہوتا ہے، وہ ان سے زبردستی، اس ٹیچر سے زبردستی وہ سائن لے لیتے ہیں اور اس پر کوئی کام ہوتا نہیں ہے، تو وہاں پر یہ بڑی مصیبت ہے کہ اس ٹیچر کی، جب ٹیچر سائن نہیں کرتی تو پھر وہ فنڈ اسی طرح Lapse ہو جاتا ہے اور اس پر کام بھی نہیں ہوتا، تو اس کے لئے میرے خیال میں کوئی ایسا بندوبست کر لیں کہ ٹیچر فریاد کر رہی ہیں، رو رہی ہیں کہ کم از کم ٹھیکیدار تو میں نہیں بن سکتی یا جب میں نے کام کرنا ہوتا ہے تو میرے ساتھ وہ جو سکول کا جو Land owner ہوتا ہے، جو مالک ہوتا ہے اور اسی میں وہ چپڑاسی بھی ہوتا ہے اور نائب قاصد بھی ہوتا ہے، تو اس سلسلے میں ذرا وہ کر لیں کہ کم از کم یہ ٹیچر حضرات جو ہیں، وہ بڑے پریشان ہیں، ان سے کم از کم

ان کی جان چھڑاؤاور اسی علاقے کا جو مسجد کا امام ہے یا کوئی اور Elder ہے یا یہ یونین کونسل کے جو لوگ ہیں، اس میں اس کو Involve کریں، تو میرا یہ یقین ہے ان شاء اللہ وتعالیٰ کہ فنانس منسٹر نے جو فلور پہ باتیں کی ہیں، ہمیں یہ یقین ہے کہ ان شاء اللہ اس پر پورا اتریں گے اور میری جتنی بھی کٹ موشنز ہیں، میں واپس لیتا ہوں، تھینک یو سر۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: چونکہ ہماری یہاں پر جمعہ کی نماز ایک بجے ہوتی ہے جی تو ہم چاہتے ہیں کہ ان سب کو، ایک بجے ہوتی ہے تو ڈیڑھ بجے تک اس کو کر دیتے ہیں، جمعہ کی نماز آج ہم ڈیڑھ بجے کریں گے جی، ڈیڑھ بجے ہو گی جی، جمعہ کی نماز ڈیڑھ بجے ہو گی۔ جی شکیل۔۔۔۔۔

<u>جناب سلطان محمد خان (وزیر قانون)</u>: جناب سپیکر!

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: جی۔

<u>وزیر قانون</u>: سرا زما ریکویسټ دا وو، شکیل خان به هم تقریر کوی، زما ریکویسټ صرف دا وو چې چونکه څومره ممبرز دی د اپوزیشن، هغوی Already agreed دی، خپل کټ موشنز واپس اخلی نو چونکه Authenticated schedule هم رارسیدلے دے، هغه هم مونږه نن Lay کولے شو، نو زما ریکویسټ به دا وی جی که هم دا کټ موشنز ټول هسې هم ډراپ شوی دی، څه پوائنټس چې کوم دی، هغه Privately هم بیا فنانس منسټر ته، مونږ ته راتلے هم شی نو ریکویسټ به دا وی، چونکه جی دولس نیمې بجې دی او مونږته دا 51 ګرانټس دی جی چې مونږصرف دا پیش کوؤ او دا پاس کوؤ او دا Authenticated schedule بیا Lay کوؤ نو هم به یوه ګهنټه په هغې باندې زمونږ لګی، نو Kindly Sir دغه ریکویسټ وو چې هسې هم ټول کټ موشنز In principle واپس شوی دی نو چې مونږدا ګرانټس پیش کړو او پاس کول شروع کړو سر۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: شکیل صاحب، شکیل عمرزئی صاحب۔

<u>جناب شکیل بشیر خان</u>: شکریہ جناب سپیکر صاحب! میں جلدی جلدی اپنے علاقے کے مسائل پر دو تین باتیں کرنا چاہتا ہوں، سب سے پہلے تو ہیلتھ منسٹر صاحب کی خدمت میں عرض ہے کہ وہی پرانا مسئلہ، وہی عام مسئلہ ڈاکٹرز کی کمی ہے، میرے حلقے میں ایک بی ایچ یو باغ بختیار جس کا نام ہے، اس میں تقریباً سالوں

سے ڈاکٹر نہیں ہے تو آپ سے ریکویسٹ ہے کہ جلد از جلد وہاں ڈاکٹر بھیج دیں اور لوکل گورنمنٹ کے منسٹر صاحب سے درخواست ہے، شہرام خان! آپ کے علم میں یہ بات لانا چاہتا ہوں کہ ٹی ایم اے چارسدہ مالی مشکلات کا شکار ہے، اسے مالی مشکلات کا سامنا ہے، اس لئے اسے ہر سال Deficit budget پیش کرنا پڑتا ہے تو میری تجویز ہے کہ چارسدہ کے وسط میں موٹروے سے تقریباً ایک کلو میٹر دور ٹی ایم اے کی قیمتی زمین پر ہائر ایجوکیشن نے ایک ڈگری کالج بنایا ہے تو آپ اس میں اپنا Role play کریں اور Market value کے حساب سے اس سے وہ قیمت وصول کر لیں تو پھر کافی حد تک ٹی ایم اے چارسدہ کی حالت بہتر ہو جائے گی۔ دوسری بات ایجوکیشن منسٹر صاحب سے، میری آنریبل منسٹر صاحب سے کل بات ہوئی بھی تھی کہ ترنگزئی جی پی ایس ٹو کافی سالوں سے بند ہے، وہاں کے مقامی شخص اور ایجوکیشن ڈیپارٹمنٹ کے درمیان تنازعہ چلا آ رہا تھا پھر وہ تنازعہ عدالت چلا گیا، عدالت نے ایجوکیشن ڈیپارٹمنٹ کے حق میں فیصلہ بھی دے دیا لیکن ابھی تک سیاسی وجوہات کی بناء پر اس سکول کو نہیں کھولا جا رہا ہے، تو ایجوکیشن منسٹر صاحب سے ریکویسٹ ہو گی آپ کی وساطت سے کہ اس سکول کو جلد از جلد کھولا جائے، بس یہی دو تین باتیں تھیں، شکریہ، میں اپنی کٹ موشنز واپس لیتا ہوں۔

جناب ڈپٹی سپیکر: دا خو Withdraw شی، Withdraw خو کړی کنه ټول، ثناء الله صاحب! تاسو Withdraw کړئ جی نو۔

صاحبزادہ ثناء اللہ: بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔ شکریه جناب سپیکر صاحب! چونکه د جمعې ورځ ده، دا ملګری وائی چې یره پکار ده چې ټول کټ موشنز واپس واخستے شی، نو عرض دا کوم چې مونږ که کومه خبره کوؤ نو دا تنقید برائے تنقید نه کوؤ، دا تنقید برائے تعمیر کوؤ ځکه چې انسان ته خپله ګناه نه ښکاری او د بل هغه ورته ډیره ښکاری، نو زه داسې عرض کومه چې زمونږ دا ټولې مسئلې ځکه دی چې په اپوزیشن کښې راروان یو، دویم ځل دے او عنایت الله صاحب راسره ناست دے، الله د خوشحاله کړی او زمونږ دغه یو دے دا ځل، زه به یو څو درخواستونه اوکړمه د دې منسټرانو صاحبانو چې د لوکل ګورنمنټ چې کوم فنډ دے، شهرام خان! توجه غواړمه، چې د لوکل ګورنمنټ چې کوم تجویز د عنایت الله صاحب دے چې یره پکار ده چې دا واړه واړه کارونه کم از کم چې د دس لاکه روپو پورې، پانچ لاکه روپو پورې وی، دا په کمیټو اوشی،

زه به د هغې په باره کښې صرف یو مثال ورکړم، ما ته تیر شوی حکومت کښې پیسې ملاؤ شوې وې پانچ کروړ روپئ د روډونو په مد کښې، څه تاریخونه مو هم پکښې کړی وو خو ملاؤ شوې وې نو د هغې ټینډر چې اوشو نو په 76% below باندې لاړو نو ما هغه ټهیکیدارته اووئیل چې په 76% باندې خو به ته کمیشن هم ورکوې، کمیشن کلچر خو شته دے، نه دے ختم، نو چې ته دا کار کولې نشې خو پریږده چې مونږه ئې چا ته داسې پریږدو چې دا کار اوکړی۔ زه حلفاً وایمه او د دې ایوان نه د کمیټی جوړه شی، د دې محکمو د مشرانو کمیټی د جوړه شی، 180 کلومیټر روډ مونږ په دو کروړ ستر لاکھ روپئ باندې کړے دے 180 کلومیټر روډ، نو د عنایت اللّٰه صاحب د دې تجویز حمایت ځکه کوم چې که دا واړه واړه سکیمونه د کمیونټی په ذریعه باندې کیږی نو زما خیال دے چې وخت به هم زر کیږی، په وخت به کیږی اوچې کمیونټی پکښې Involve شی نو هغه خلق به د هغه خپل کار خیال هم ساتی۔ زما یو ریکویسټ په دغې کښې دے او دویم مې خصوصاً منسټر صاحب ته دے خو هغه د سیکرټری صاحب سره مشغول دے، نو زه دا عرض کومه شهرام خان! چې کوم سکیمونه چې زمونږه د CMDs د تیر شوی کال دی، کارونه مکمل شوی دی نو مهربانی اوکړه زمونږه دا د جون پورې دا چې څنګه تا ته فنډ ملاؤ شی، هغه تیرې په تیرې خو باقی روزګار، نو که دا مهربانی اوکړئ چې هغه مخکښې د دې کرسئ نه هلته چې ناست وو، هغوی کړی دی او که تا چې اوس څه لږ ډیر کړی دی نو په دې زمونږ خفګان شته دے، زمونږ خفګان شته دے، د عنایت اللّٰه صاحب نه هم خفګان شته

چې اولنی وخت کښې هغه وړې (تالیاں) او وروستو چې لږ ډیر څه پاتې وو نو هغه چې څنګه زمونږ ورور دا قلمدان د وزارت واخستو نو سیدها ئې صوابئ ته مخه شوه، نو زه وایم چې دې نورو ډسټرکو ته هم د اللّٰه د پاره لږ ګورئ، دا ډیر زیاتے دے جی، دا ځکه ډیر زیاتے دے چې یو شان شهریان یو، که د دیر خلق دے او که۔۔۔۔

جناب ڈپٹی سپیکر: مونځ به کوؤ جی که تاسو لږ شارټ کړئ نو، ځکه چې مونځ د پاره۔۔۔۔

صاحبزادہ ثناءاللہ: ٹھیک شوہ جی۔ جناب سپیکر صاحب! ایجوکیشن ڈیپارٹمنټ ته راځم، دا یو ښه اقدام تیر شوی حکومت کړے دے د Conditional grant په مد کښې چې کومې پیسې ورکوی دا ډیر ښه اقدام شوے دے، حقیقت دا دے چې کهربونه روپئ ئې ورکړې وې نو د یو ارب روپئ ځائې ئې نه نیولو، ډیر ښه کارونه پکښې شوی دی او زه به د هغې په دې فلور ځکه تعریف کومه چې Non developmental side باندې دیارلس سکولونه زما اپ گریډ شوی وو د دې Conditional grant د کمرو په وجه باندې، نو زما دا یو تجویز دے چې د Conditional grant کومې کمرې سکولونو ته ملاویږی جناب سپیکر صاحب! په ښارونو کښې دا مسئلې نشته خو په غرونو کښې دا ډیره لویه یو مسئله ده چې یو ماشومه جینئ پنځم جماعت پاس کړی نو د شپږم د پاره هغه لس کلومیټر او پینځلس کلومیټره پیدل ځی، هغه ممکن نه ده نو زما په دیکښې دا تجویز دے چې د Conditional grant دې طریقه کار ته لږ وسعت ورکړے شی، لږ زیات فنډونه د ورکړے شی او په هغه سکولونو کښې چې په Conditional grant کښې دوئ په پرائمری سکولونوکښې درې کمرې جوړې کړی نو شپږم اووم او اتم، دا سکولونه په Non developmental side باندې ډیر په آسانه باندې اپ گریډ کیدے شی او زمکی پکښې موجود دی، زمکی موجود دی۔۔۔۔

جناب ڈپٹی سپیکر: ثناء اللّٰہ صاحب! مونږ بیا لیټ کیږی، که تاسو شارټ کړئ نو ښه به وی جی۔

صاحبزادہ ثناء اللہ: زمکې موجود دی، پکار ده چې دا اوشی۔ د هیلتھ په حواله باندې منسټر صاحب ناست دے، د دې هیلتھ ډیپارټمنټ لږه غوندې توجه به غواړمه ځکه چې۔۔۔۔

جناب ڈپٹی سپیکر: بیا خو هغه مونږ چې کوم ریکویسټ کړے وو د مونږ د پاره، د هغې څه فائده نشته، بابک صاحب! تاسو۔۔۔۔

صاحبزادہ ثناء اللہ: په 21 صفحه باندې دا تاسو یو "Future Plans and Priorities" چې کوم دوئ Mention کړی دی په صفحه 23 باندې، په دیکښې یو درخواست لرم، "Establishment of Cardiac Catherization Labs at DHQ

"Hospitals. Establishment of Burn Centers at DHQ Hospitals، دا ډی ایچ کیو ھا سپټل ډیر ښه اقدام دے چې دا اوشی ځکه چې په ټول کے پی کے کښې په دې ټیچنګ ھاسپټلز کښې صرف په دوه هسپتالونو کښې Burn ward شته، نو۔۔۔۔۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر:</u> دا پرون مونږه وئیلی وو، کے پی کے مه وایئ جی دا خیبر پختونخوا۔

<u>صاحبزادہ ثناءاللہ:</u> کے پی، کے پی، سوری سوری۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر:</u> او دا وائنډ اپ هم کړئ جی۔

<u>صاحبزادہ ثناء اللہ:</u> او "Establishment of Cardiac Catherization Labs at DHQ Hospitals"، زه دا وایمه چې د زړه بیمار ډیر حساس بیمار وی چې کله هغه ته Heart attack اوشی نو ډی ایچ کیو ته چې هغه رسی، کم از کم زمونږ په علاقو کښې دوه دوه ګهنټې هغه مزل کوی، نو که دا ځیز لږ نور هم نیچلی سطح ته لاړشی او دا په کیټګری ډی او یا په آر ایچ سیز کښې شروع شی ځکه چې پوسټونه Already په کیټګری ډی ھاسپټلز کښې د سپیشلسټانو شته دے، نو زما دا تجویز دے چې که دا هغلته لاړ شی نو ډیره مهربانی به وی۔۔۔۔

(تالیاں)

<u>جناب ڈپٹی سپیکر:</u> دا مونځ دو بجو ته کړو که څنګه چل دے ؟

<u>صاحبزادہ ثناءاللہ:</u> بل د پولیس ډیپارټمنټ چونکه دا کټ موشنز دی نو مختصر د تهانړو د پاره تاسو پیسې کیږدئ او د زمکو د پاره پیسې نه کیښودے کیږی نو په دې وجه باندې هغه تهانړې جوړې نشی، اوس ځوک په سوالونو زمکې نه ورکوی، نو زه دا درخواست کومه چې د هغې د پاره د سرکاری فنډونه ورکړے شی۔ بل چې کوم سپیشل فورس دے نو هغه د مهربانی اوکړی او هغه سپیشل فورس د مستقل کړے شی ځکه چې هغه خلقو پینځلس کاله او شل کاله ډیر په تکلیف باندې تیر کړل نو هغه د مستقل کړے شی۔ دا ملګری ټول، د پبلک هیلتھ په حواله بس اخرنئ خبره کوم او بیا خپلې کټ موشنز واپس اخلم، تاسو دا کوم ځیز چې شروع کړے دے په تیر شوی پینځه کاله کښې، په دې تیر شوی پینځه کاله

کبنې 93 سکیمونه مکمل شوی دی، دا ځل مو اراده د 200 نورو ده نو زه دا عرض کوم چې پینځه کاله کبنې تاسو هغه 93 سکیمونه لا مکمل شوی نه دی او اراده د 400 لرئ نو ما ته د دا منسټر صاحب لږ وضاحت اوکړی چې تاسو خو هغه شته سکیمونه نه دی مکمل کړی، فنډونه نه دی ملاؤ شوی، نو مهربانی اوکړئ دا شته کوم سکیمونه چې دی، دا ټول Full funded کړئ چې دغه سکیمونه مکمل شی ځکه تاسو دا لیکلی دی چې پینځه لکهه خلق د هغې نه مستفید کیږی، پینځه لکه خلق، تاسو لاړ شئ، هغه سکیمونه چې کوم تاسو مکمل کړی دی د پبلک هیلتھ په حواله باندې انتهائی ناقص دی او ټول سکیمونه چې دی، هغه په دې وخت کبنې وچ دی، بار بار ملګری اصرار کوی، زه خپل ټولې کټ موشنې واپس اخلم، مهربانی۔

جناب ڈپٹی سپیکر: صاحبزادہ ثناء اللہ صاحب، تھینک یو۔احمد کنڈی صاحب،احمد کنڈی صاحب۔

جناب احمد کنڈی: شکریہ سپیکر صاحب!وقت کی تنگی کی وجہ سے میں بات مختصر کروں گا،ایک ایسے شعبے پہ بات کرنا چاہتا ہوں جس پہ شاید فاضل ممبران زیادہ بات نہیں کرتے، وہ سپورٹس کا شعبہ ہے اور ہماری خوش قسمتی ہے کہ ہمارے مقننہ میں ہمارے جو سینیئر منسٹر ہے، وہ By choice جو ہے سپورٹس منسٹر ہے اور ہمارے وزیر اعظم بھی سپورٹس مین ہیں، ماشاء اللہ مرکز میں بھی ان کی حکومت ہے، صوبے میں بھی ان کی حکومت ہے اور صرف سپورٹس مین نہیں ہیں بلکہ میں کہوں گا کرکٹر ہیں، تو میں بھی سکواش کی بات نہیں کرتا جس پہ ہمارے صوبے نے دس بارہ سال، ہمارے صوبے کے سپوتوں نے دس بارہ سال حکومت کی پوری دنیا پہ، میں کرکٹ کی بات کروں گا، ہمارے صوبے میں ابھی کچھ چند دنوں پہلے اخبارات میں آیا ہے سپیکر صاحب! جو ہمارے یہاں پہ World recognized cricketers ہیں جن کی میں مثالیں بھی دوں گا جن کو روزگار کی دشواریاں ہیں اور ان کی طرف کوئی توجہ نہیں دی جارہی اور مجھے امید ہے کہ جو سینیئر منسٹر صاحب بیٹھے ہیں یا باقی حضرات بیٹھے ہیں، یہ نوٹ کریں گے، ہمارا ایک کرکٹر ہے جن کا تعلق ہزارہ ڈویژن سے ہے، ان کا نام یاسر حمید ہے جنہوں نے ورلڈ ریکارڈ بنایا ہے۔ سپیکر صاحب! دنیا میں دو بندے ہیں جنہوں نے اپنے Debut میں Each innings میں Hundred کیا ہو اور ایک کا تعلق ہزارہ ڈویژن سے ہے، ہزارہ ڈویژن سے نہیں بلکہ ہمارے صوبے سے ہے، وہ آج کل روزگار کی دشواریوں میں ہے اور مختلف جگہوں پہ وہ جارہے ہیں، اپنی صلاحیتیں جس فیلڈ میں ہیں، اس کی صلاحیت

استعمال نہیں کی جارہی۔ دوسرے جو ہیں وہ ہمارے ارشد خان ہیں، ہمارے بہت بڑے کرکٹر رہے ہیں صوبے کے، ان کی کپتانی میں ہمارے صوبے کی ٹیم ہمیشہ قائداعظم ٹرافی میں پہلی پوزیشن پہ آتی رہی ہے، تو میری مختصراً یہ بات ہوگی کہ ہم ان باصلاحیت کھلاڑیوں کو اگر تحفظ روزگار کا نہیں دے سکتے تو ہم کھیل کو کس طرح تحفظ دیں گے؟ تو میری گزارش یہی ہوگی، ٹھیک ہے ہم اگر تعمیرات پر توجہ دے رہے ہیں، سپورٹس میں اگر ہم سٹیڈیمز بنارہے ہیں، اچھی بات ہے لیکن بنیادی بات یہ ہے کہ اگر ہم اپنے باصلاحیت کھلاڑیوں کو روزگار کا تحفظ جب دیں گے، ان کو وقار دیں گے، ان کی توقیر کا خیال کریں گے تو میرے خیال میں کھیل بھی پروان چڑھے گا اور میری یہی گزارش تھی ہاؤس سے جو Kindly یہ اگر نوٹ کر کے ہمارے جو باصلاحیت کرکٹرز ہیں خاصکر جتنے بھی کھیل سے تعلق رکھنے والے لوگ ہیں، ان کے اگر روزگار کو تحفظ دے دیا جائے تو یہ سب سے بنیادی بات ہے، باقی باتیں جو تعمیرات کے بارے میں ہیں، سٹیڈیمز کے بارے میں ہیں، وہ ثانوی باتیں ہیں، تو خدارا اس پہ توجہ دی جائے، شکریہ۔

(تالیاں)

جناب ڈپٹی سپیکر: آپ اپنی کٹ موشنز واپس لیتے ہیں؟

جناب احمد کنڈی: اوہ سوری جی، وہ تو میں شروع میں کہنا چاہ رہا تھا، میں اپنی ساری کٹ موشنز واپس لے رہا ہوں۔

(تالیاں)

جناب ڈپٹی سپیکر: محترمہ ثوبیہ شاہد!

محترمہ ثوبیہ شاہد: تھینک یو جناب سپیکر صاحب۔ جناب سپیکر صاحب! مونږ له چونکه مخکښې هم ټائم رانکړے شو، هم دغه یو چند کسان دی، هغوی خپل سپیچ اوکړی-----

جناب ڈپٹی سپیکر: زه به درته صرف یو ریکویسټ کومه چې مونږ به د جمعې جمع مشترکه کوؤ۔

محترمہ ثوبیہ شاہد: نه نه، چې زمونږ ټائم شي او زما نمبر راشي نو بیا تاسو وائې چې ټائم نشته۔ دا چې کوم خلق وائی کنه چې دا په دې نورو ممبرانو هغوی ته دا خپل سپیچ لږ وړوکے کړی یا د هغوی قربانی اوکړی چې هره ورځ هغوی سپیچ نه کوی، هر ورځ ئې اؤرو د اپوزیشن یو څو کسان، نو هغوی د بیا خپل ټائم لږ

Limit او دغه اوکړی۔ ما دا خبره کوله چې زمونږ په دیر کښې چې کوم دے د اول یو څو دغه دی، Just a point باندې به وایم ډیرې زیاتې خبرې نه کوم چې په پبلک هیلتهـ کښې زمونږه 90% ټیوب ویلې خرابې دی، اوبه نشته او زمونږه زنانه اوس هم په دیر کښې په منګو باندې اوبه وړی چې دا زمونږ د پاره د شرم خبره ده، پکار ده چې په دې باندې ډیره توجه ورکړے شی خو د اوسه پورې دا مسئله حل نه ده، هم هغه چینو ته ځی اوبه راؤړی زمونږ خویندے، نو د لوکل ګورنمنټ منسټر صاحب ته به ریکویسټ کوم چې دې ځل له په بجټ کښې خو هغوی یو ارب روپئی صرف هم خپل صوابئی ته ایښودې دی ځکه چې د لوکل ګورنمنټ الیکشن راروان دے خو زمونږه د ې ښځو د پاره به هم لږ مهربانی اوکړئ چې دوئ ته د هم په دې توجه ورکړے شی او په دې باندې زمونږ چې دا ټیوب ویلې او دا چې کوم کمے دے، دا د پوره کړے شی۔ دویم سی اینډ ډبلیو منسټر صاحب د پاره دا دغه دے چې زمونږ په دیر کښې او بلکه په ټوله صوبه کښې کارونه او ټینډرې شوی دی، په روډونو باندې <u>Base, subbase</u> شوے دے، پچاس پرسنټ هغې ته دغه راغلے دے، فنډ راغلے دے باقی په دې بجټ کښې د هغوی د پاره دس پرسنټ ایلوکیشن نشته، پینځه کاله خو مو Suffer کړل، په ګهنټو ګهنټو روډونه، ون وے روډ دے یو وړوکې شان د دیر او دننه هم نرے شان روډ وی او په هغې باندې په ګهنټو روډونه او د خلقو ټائم هم ضائع کیږی او هغه شته او بیا ستاسو سره فنډ نشته نو دا محکمه بار بار ټینډرې ولې کوی؟ په هغې کښې هغوی د ټهیکیدارانو نه Two percent earnest money او Eight percent additional security ترې اخلی او کار او فنډ نشته کار بند وی۔ صرف د ټهیکیدارانو هغه پیسې بندې کړی او د ټهیکیدارانو په پیسو په دې باندې خو حکومتونه نه چلیږی؟ نو دې ځل له په سی اینډ ډبلیو کښې چې کوم فنډ ورکړے شوے دے، هغه د تعلیم نه، د ایجوکیشن نه د ټولو نه زیات دے خو مهربانی به اوکړئ چې هغه هری پور ته لاړ نشی، بل ځائې ته لاړ نشی او هغې کښې د زمونږ د دیر هم حصه اوکړے شی چې زمونږ کم سے کم دا مین روډونه د دیر دا کمپلیټ شی۔ د لوکل ګورنمنټ به بیا هغه یو خبره کوؤ چې زمونږ په دیر کښې سټاف هم شته خو په بازارونو کښې، تاسو د خپلو ایم پی اے ګانو نه هم

تپوس اوکړئ، سټاف هم شته خو یو ډیر سخا بویونه دی، نالئی ټولې خرابې دی، سیوریج سسټم ټول خراب دے، شهرام وروره! لږ توجه راته راکړئ پلیز او کنه جی چې تاسو خبرې کوئ نو لږ مونږ خو هم تا ته وایو، بیا به تاسو خفه کیږئ چې د نورو تعریفونه کیږی او ستا تعریف نه کیږی، لږ پلیز توجه راکړئ، نو هغه چې کوم دے زمونږ بازارونه چې څومره دی، په هغې کښې سخا بویونه دی او د شپې پکښې هم لائټنګ نه وی چې د هغې په وجه باندې غلاګانې او دا ډیرې زیاتې زمونږ په تیمرګره او په دې ټولو بازارونو کښې ډیر زیات واردات کیږی لګیا دی، د هغې وجه دا لائټنګ دے، په دې باندې صفائی او سیوریج سسټم ټهیک کړئ۔ په ضلع لوئر دیر کښې په ډسټرکټ هیډ کوارټر هاسپټل کښې هغوی ته دا سولر سسټم تاسو اولګولو نو د لائټنګ دا مسئله به هلته په آسانئی باندې لږه حل شی خو د یو سولر سسټم والا دغه دے۔ اخرنئی زه به جناب سپیکر صاحب! د احتساب ما ډیر غوښتل چې زه اوکړم خو ما له ټائم نه راکړے کیدو۔ دا احتساب کمیشن په لاسټ ګورنمنټ کښې جوړ شوے وو چې په هغې باندې ایک ارب پانچ کروړ روپئی خرچه راغلې وه نو د دې لاګت، د دې روپو به څوک ذمه دار وی، ایک ارب پانچ کروړ روپئی ډیر زیات غټ اماؤنټ دے؟ په هغې کښې څومره خلق اخستے شوی دی، په هغې کښې صرف یو کس سزاوار شوے دے باقی صرف او صرف د سیاستدانو او د هغوی سره پرسنل د هغوی بې عزتیانې شوی دی لکه ضیاء الله آفریدی یا بل یا بل او صرف د هغوی د چا سره دشمنی وه نو پرسنل ئې هغه راګهیر کړی دی، اوس چې دا کوم هغې کښې جابز والا کسان دی، د دې به کوی اوسه پورې دا ټول بجټ تیر شو، په هغې باندې نه چا څه ندامت اوکړو چې دا زمونږ د پی ټی آئی د ګورنمنټ نه څه غلطی شوې وه او دا ئې یو بیل احتساب 2013 دا ئې جوړ کړلو او په هغې باندې ئې هیڅ کارروائی اونکړه، په دیکښې صرف یو مجرم هغوی ګرفتار کړے دے باقی د دوئ هیڅ کارکردګی نشته، نو ما ته به منسټر صاحب او ګورنمنټ د دې باره کښې لږ اووائی چې دیکښې به دوئ څه کوی، ځان به احتساب نیب والا ته په خپله ورکوی که نه هغه نیب والا به راځی، په دې به توجه ورکوی، زمونږ دا صوبه به ورته ښکاره شی چې دا کله پلاننګ ئې کولو نو د دوئ څه سوچ وو، دا

د دوئ نااهل توب وو که دا د دوئ څه وو؟ او که In case نه دوئ وئیل چې مونږه دا کار اوکړو، دا غلط دے، یوتړن اخلی نو دې حکومت له به د دې نااهل توب سزا ورکړے کیږی چا له که نه؟ د دې مونږ ته لږ به منسټر صاحب Explanation راکړی۔

جناب ڈپٹی سپیکر: کټ موشن باره کښې تاسو۔۔۔۔

محترمہ ثوبیہ شاہد: اول ما له جواب خو راکړئ کنه، په هغه ټائم نه صرف د یو څو کسانو تاسو بار بار اؤرئ اؤرئ او Satisfied کوئ، دا نور ممبران نه دی؟

جناب ڈپٹی سپیکر: منسټر صاحب به ټول په یوځائې جواب درکوی جی۔

محترمہ ثوبیہ شاہد: نه که جواب نه وی راکړے شوې، که د قانون خلاف وی، بس اووایئی زه به ناسته یم تاسو ځئی ختم ئې کړئ۔

(قطع کلامیاں)

جناب ڈپٹی سپیکر: دا به په Last day باندې کیږی جی، په فرسټ ډے کیدے نشی جی رولز کښې دی۔ جی منسټر صاحب۔

جناب شہرام خان (وزیر بلدیات): جی نور تقریباً مطمئن دی، ثوبیه بی بی! ریکویسټ دے یو خو تاسو مختلف دغه اوکړل، ګوره جی مونږ ځان سره ستاسو ټول هغه پوائنټس چې دی هغه نوټ کړل، هغې کښې تاسو سی اینډ ډبلیو باندې خبره اوکړه، د سی اینډ ډبلیو منسټر، مونږ د ځان سره نوټ کړل، هغوی به ان شاء الله ستاسو په تجاویز باندې بالکل غور کوی۔ لوکل ګورنمنټ کښې هم زمونږ چې کوم طریقه کار دے، هغې کښې به تاسو چې کوم تجاویز راکړل، په هغې باندې به مونږ بالکل غور کوؤ، مونږ به کوشش کوؤ ان شاء الله چې مشکلات چې څومره دی چې هغه مونږه Address کړو او As such داسې ایشوز نه وی کوم چې مخکښې پاتې شوی دی، دا زمونږه ان شاء الله ایشورنس دے تاسو ته۔ په احتساب کمیشن باندې تاسو خبره اوکړه، بالکل دا زمونږ پخپله هم Concern دے، Effective دغه دے او په هغې باندې به مونږ ان شاء الله څنګه بابک صاحب اووئیل نو په هغې به ډیبیټ هم کوؤ، په هغې به ډسکشن کوؤ، هغې کښې In detail discussion به کیږی۔ چونکه سپلیمنټری بجټ دے نو زما به

ریکویسټ وی چې سپلیمنټری بجټ سره Related که څه Input وی نو هغه مونږه دغه کړی دی، نور ستاسو تجاویز ایجوکیشن والا هم مونږ اولیکل، سی اینډ ډبلیو والا، لوکل ګورنمنټ والا ما او د فنانس سره Related فنانس منسټر، نو زما ریکویسټ به وی، که تاسو دا خپل تجاویز، کټ موشنز Withdraw کړئ، I will be grateful، جی تھینک یو۔

جناب ڈپٹی سپیکر: ثوبیہ شاہد صاحبہ!

محترمہ ثوبیہ شاہد: جناب سپیکر صاحب! ما ته د فنانس منسټر او زما سره د نه کښېنی زما چې کوم درې د پی ټی آئی ممبران دی، زمونږ چې کومې مسئلې دی، دوئ د په هغې باندی کلیئر کړی، Satisfied کړی چې کوم Basic زمونږ د ټیوب ویلز مسئلې دی، د اوبو مسئله ده، د ښځو د جینکو د تعلیم مسئله ده او کوم روډونه چې مونږ ته وړاندې د هغې مسئله ده، دوئ د صرف دا خپل ایم پی ایز هم مطمئنه کړی، دوئ د رااوغواړی، دوئ د یو کمیټی جوړه کړی او دوئ د مطمئنه کړی چې اؤ مونږ به د دیر دا مسئل حل کړو، د دوئ په تهرو باندې حل کړی، زه مسلم لیګئ یم، په Reserved seat باندې یم I know چې زمونږ څه دغه نشته خو دوئ د د پی ټی آئی دا درې ایم پی ایز هم مطمئن کړی چې دوئ ما ته اووائی چې اؤ دا کارونه اوشو، نوره مسئله نشته، نو صرف د دې ما له Surety دا فنانس منسټر راکړی۔

جناب ڈپٹی سپیکر: جی تیمور، تیمور جھګړا صاحب!

جناب تیمور سلیم خان (وزیر خزانہ): زه د خپل ګورنمنټ Behalf نه دا وایم چې مونږه Full assurance دا ورکوؤ، As I said چې دا ګورنمنټ د ټولو پختونخوا دے، چې څوک راځی هغوی د 'کنسرنډ' منسټر ته راځی، زمونږه دروازې کھلاؤ دی، ایم پی ایز چې کوم دی ټولو له آنریبل دی او تاسو راځئ We will solve your problems with you، ستاسو چې کوم د حلقو خلق دی، هغه هم زمونږه د صوبې خلق دی، نو زه دا Full confidence سره، زه صرف خپل طرف نه نه وایم، د ټولو د طرف نه وایم چې زمونږه دفتر کښې به اپوزیشن له هم دومره ځائې وی

او دومره به مونږه محنت کوؤ چې څومره مونږه خپل هغې له کوؤ، Full surety ده جی۔

جناب ڈپٹی سپیکر: ثوبیه شاهد صاحبه!

محترمه ثوبیه شاہد: جناب سپیکر صاحب! شهرام ورور ته یو بل هغه کوم ځکه چې تاسو زه به پریښود لمه نه، د ټی ایم اے غازی کښې چې کوم فنډونه ویستلې شوی دی ایډوانس او کارونه د Last tenure تر اوسه پورې نه دی شوی، زه خپلې ټولې کټ موشنې واپس اخلم خو شهرام صاحب به صرف د دېSurety راکوی چې هغه به په غازی کښې دا ټول ګوری چې د دې دا ټول فنډونه څنګه ویستلې شوی دی او Work done نشته؟

جناب شہرام خان (وزیر بلدیات): دا کله دیر ته ځی، کله غازی ته ځی، Confusion دے خو بهرحال (تالیاں اور قہقہے) اوسی په هزاره کښې، نو بهرحال ان شاء الله ټهیک ده، تهینک یو Withdraw ئې هم کړو، د هغې د پاره شکریه ادا کوم، هغېWithdraw کړو، بیا نشی خبره کولې-----

جناب ڈپٹی سپیکر: او Withdraw کړلو جی، Withdraw کړو-----

وزیر بلدیات: او مونږ به ورسره په لوکل ګورنمنټ باندې کښېنو چې څه وائی هغه جائز خبره ده، کوؤ به ان شاء الله، تهینک یو جی۔

جناب ڈپٹی سپیکر: تهینک یو جی، Withdraw شو جی، تاسو جی Withdraw کړل جی۔ جناب باچا صالح صاحب، باچا صالح صاحب، (مداخلت) دا جی زمونږه Next دغه راروان دے، تاسو اوس Withdraw کړو، کښینئ جی۔

ملک بادشاہ صالح: اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیطٰنِ الرَّجِیمِ-----

محترمه ثوبیه شاہد: یو منټ، یو منټ مو که را کړو؟

جناب ڈپٹی سپیکر: باچا صالح صاحب! باچا صالح صاحب! بس د مونځ ټائم دے جی د مونځ، ګوره ما مخکښې اووئیل جی تاسو فیمیل ته نه وایم، زمونږ سړو نه جمع قضاء کیږی، دا پریس ګیلری هم ناسته ده، آفیشلز هم ناست دی، مونځ قضاء

کیږی جی مونځ، اوس به ته نه کوې، باچا صالح صاحب! کښېنئی جی باچا صالح صاحب!

ملک بادشاه صالح: اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيطٰنِ الرَّجِيمِ۔ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمِ۔ زما خو چې څومره کټ موشنز دی، هغه زه ټول واپس کوم په دې امید سره ان شاء الله چې د حکومت نه دا توقع ساتو چې یره څه حق دوئ خپلو له ورکوی امید دے چې هغه به مونږ ته هم راکوی خو زه د حکومت نه، زه تعلق ساتم د دیر د پسمانده علاقې سره چې هغه د پاکستان د ټولو نه ښائسته حلقه ده خو د پاکستان د ټولو نه پسمانده حلقه ده، هلته مونږ ته غټې مسئلې په ایجوکیشن سیکټر کښې، په ایجوکیشن سائډ باندې مونږ ته ډیر مشکلات دی او زمونږه ډیمانډز چې څومره ډیر زیات دی، هغه د ایجوکیشن سائډ دی او دا داسې مسئله ده جی چې په قرآن کښې هم که اوګورئ د ټولو نه زیات کوم الله د فرائضو نه زیات علم ته ورکړے دے، په چوبیس سو آیاتونو کښې ډائریکټ یا 'ان ډائریکټ' حکم صرف الله د علم ورکړے دے نو هم هغه بابت کښې دا زمونږ اخلاقی و مذهبی او قومی فرض جوړیږی چې په دغه فیلډ کښې مونږ کار اوکړو او ان شاء الله چې کوم تاسو وایئی چې Rented ځائې به مونږ اخلو، زه ایجوکیشن منسټر صاحب ته دا درخواست کوم ټولو ته چې ما له صرف Rented هم مه راکوئ، ما له یو یو استاد راکړئ یو کلی کلی له او بلډنګ به هم زه خپل ورکړم، که څه ځائې غواړی، هغه به ورته زه خپل Hire کومه ان شاء الله، هغه به ورته زه Provide کومه خو مونږ ته د په دغه سیکټر کښې چې څومره ځایونه کیدے شی، په دیکښې مونږ په اخلاص یو، په دیکښې دا نشته، مونږ چا ته نقصان رسول نه غواړو خو بحیثیت قوم چې مونږ د دې د پاره کار اوکړو او په دغه کښې که کوم ځائې کښې چې تاسو ما له صرف یو استاد راکوئ چې دا فرسټ سیکنډ تهرډ چې دا درې کلاسونه کم از کم هغې کښې دا ماشومان د لرې نه بیا په کلومیټرو ډیر زیات د لرې نه هغوی سفر نشی کولې، هغه ډیر ماشومان وی، نو چې زه به د خیره چې څه کیدے شی، زه به کوم۔ بل مونږ ته د روډونو ډیرې مسئلې دی، یو په تیر شوی حکومت کښې زمونږ سره دا زیاتے شوے، زکواة دا مسئله ده، چې کوم په الیکشن کښې زکواة استعمال شوے دے زمونږ خلاف، د هغې څه انکوائری

اوکړئ او دغه کمیټیانې ختمې کړئ او د دې د پاره ښه په Consensus باندې، ښه په دغه باندې کښېنئ او دغه کسان بیا منتخب کړئ د زکواة دا، دیکښې ډیر ظلم شوے دے، دا د خدائے د غریبو خلقو حق دے دا ضائع شوے دے جناب سپیکر صاحب! نو په دغې هم توجه ورکړئ او نور چې زمونږ څه کارونه وی ان شاء الله زمونږ توقع ده، مونږ له به ئې کوئ جی ان شاء الله، څنګه چې دوئ د اسمبلئ په دغه کرسئ باندې ناست دی، دغسې مونږ هم دې کرسئ له راغلی یو، څنګه چې څوک نور منتخب شوی دی، دغسې مونږه هم منتخب شوی یو، مونږه هم په ډیر سخته او په تکلیف سره څه په ګپ باندې دلته نه یو راغلی، ډیر په تکلیف سره او ډیر په کوشش سره مونږه دلته رارسیدلی یو۔ نو زه په ایجوکیشن کښې خصوصی طور دوئ ته درخواست کوم چې زه ستاسو نه څه نه غواړم، ما له صرف یو استاد راکړئ کلی له، بلډنګ زه فری ورکوم، زه به قوم مونږبه پاڅو مونږ به ئې فری ورکوؤ چې کوم ځائې کښې وی، یو استاد وی چې دا ماشومان، هغه بله ورځ جی بریکوټ ورته وائی، یو ځائې کښې زمونږ داسې شے اوشو چې اتم کښې، اتم نه جینکئ مخکښې لاړې نو په خدائے مې د قسم وی چې ټولې ما پسې راغلې چې مونږ چرته لاړ شو؟ نو نیمو پکښې وئیل چې مونږ به مدرسو ته لاړې شو خو نیمو داسې وئیل چې مونږ مدرسو ته هم نه ځو، مونږ نور سبق نه وایو، نو ما وئیل زه څه اوکړم، زما خو څه لاس نه رسی۔ نو زه دغه درخواست کوم چې یا دې مدارسو له څه لږې روپئ ورکړئ، په هغوی هغه بوجهه دومره سیوا دے، دومره خلق مدارسو ته روان دی چې هغه ئې هم نشی Afford کولې اوس، نو چې هغه دا نشی Afford کولې نو اخر څه به کیږی؟ پرائمری ایجوکیشن زمونږ د بچو حق دے، د هغې د پاره مونږ چې دا کومه ما اے ډی پی اوکتله یا دا څه وینو نو مونږ سره څه پروګرام نشته مخکښې د تلو او په دې باندې کله چې په دنیا کښې د مسلمانانو څه علم وو، هغه هم ستاسو مخکښې نه چې په کوم حالت کښې وو، کله د دوئ نه الله علم واخستو هغه هم اوس ګورې چې په کوم حالات کښې دی چې هر ځائې کښې سوال ته ولاړ یو، خپل وسائل استعمال کولې نشو۔ مائنز اینډ منرلز باندې کار اوکړئ، هغه چې کله مائنز منرلز ستاسو تیر شوی حکومت کله ملاکنډ ډویژن ته Tax extension ورکړو نو دوئ څه لاړو، دوئ د

مړو کمرې اونيولې، په قبرونه دپاسه چې کمرې ړدې، نو دوئ اولګيدل هغه ئې د ټولو نه مخکښې د ټرکونو نه کوزولې، نو په هغې کښې دومره جهګړې جوړې شوې، هغه ئې اونکړل چې داکوم وسائل زمونږه غرونو کښې پراته دی چې هغه رااوباسو، د هغې د پاره هيڅ کار څه نه کوی؟ نو مونږه دغه درخواست کوؤ چې يو انرجی اينډ پاور باندې ترجيح ورکړئ، بائيس ميګاواټ مونږه په دې پوزيشن کښې يو چېAnytime په هغې کار شروع کولې شو په ملاکنډ ډويژن کښې جی، نو تاسو سل ميګاواټه که اوګورئ د هغې څومره آمدن دے او که مونږه په دغې کښې کامياب شو نو ان شاء الله ان شاء الله هغه به ډيره ښه د خوشحالئ، د ترقئ او د دې قوم د مسقبل يوه ذريعه به اوګرځی جی ان شاء الله۔ د سی اينډ ډبليو منسټر چې کوم دے اس سے میں درخواست کروں گا کہ پچھلی گورنمنٹ میں اس طرح ہوا تھا کہ ہمارے سارے روڈز جوتار کول کے تھے، وہ ای سی سی میں ٹرانسفر ہو گئے تھے ٹھیکیدار کے فائدے کے لئے سر، تو یہ آنریبل منسٹر کے لئے ٹسٹ کیس ہو گا ان شاءاللہ تو اس کو ایسی سزادینا کہ تاریخ اس کو یاد رکھے سر! ان شاءاللہ، ان شاءاللہ، اور میری جتنی بھی کٹ موشنز ہیں، میں واپس کرتا ہوں لیکن ایجوکیشن منسٹر سے بھی درخواست کروں گا، میں ایک استاد چاہوں گا، بلڈنگ میں خود دوں گا جہاں پہ ہو، کرایہ بھی نہیں لوں گا لیکن ایجوکیشن، روڈز اور مختلف، ٹورازم پہ، وہاں پہ کمراٹ ہے، جاز بانڈہ ہے، سید جھیل ہے، شندور جھیل ہے، ایسی جگہیں ہیں، یہ جو کمراٹ کو جنوبی ایشیاء کا خوبصورت ترین جگہ Declare کیا گیا ہے، 1936 میں برٹش گورنمنٹ نے کیا ہے، تو اس طرح ہم اس طرف بھی توجہ چاہیں گے، ان شاءاللہ ہم ہیلتھ میں کریں گے، اگر حکومت نے اچھے کام کئے ہیں تو یہ ہمارا فرض بنتا ہے کہ ہم ان کی حمایت کریں گے۔۔۔۔۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: باچا صالح صاحب! وقفه اوکړئ، مونځ به کيږی۔

<u>ملک بادشاہ صالح</u>: اور جہاں پر ان سے کوتاہی ہوئی ہے، ہم اس کی بھرپور مزاحمت کریں گے، بہت بہت شکریہ جی، Thank you very much۔

<u>جناب ڈپٹی سپیکر</u>: شگفتہ ملک صاحبہ!

<u>محترمہ شگفتہ ملک</u>: مننه سپيکر صاحب! کوشش کوم چې يو دوه درې خبرې اوکړم، يو خو ايډمنسټريشن آف جسټس باندې ځکه ما کټ موشن راوړے دے چې په

د یکښې تاسو اوګورئ چې دا کوم کیسز راځی، د ماشومانو حوالې سره Rape cases راځی نو په د یکښې تاسو اوګورئ چې په پنجاب کښې کوم کیس شوے وو د زینب ماشومې، نو هغه مجرم چې کوم وو، هغه ته پهانسی ملاؤ شوه، اوسه پورې په پختونخوا کښې چې څومره کیسز شوی دی، که مونږه د مردان د ماشومې خبره اوکړو، که مونږه د کوهاټ خبره اوکړو یا نور داسې کوم کیسز شوی دی نو سپیکر صاحب! زما په خیال د دې د مخ نیوی د پاره پکار دا ده چې حکومت زیات سخت نه سخت اقدامونه پورته کړی او زه په سختو ټکو کښې غندنه کوم چې زمونږه د پختونخوا هغه حکومت چې هغه د زنانؤ د لیجسلیشن حوالې سره، د ښځو د خوشحالئ او د پرمختګ خبره کوی خو ډیره د افسوس خبره ده چې هغه ټول مجرمان زما په خیال هغه اوسه پورې کهلاؤ ګرځی، کوم چې نیولې شوی دی، د هغوی د پاره څه سزا نشته، نو یو خو دا خبره جی ډیره Important ده۔ دویمه خبره جی دا ده چې سوشل ویلفیئر او ویمن ډیویلپمنټ هم د زنانؤ خبره، ځکه چې په تیرو پینځو کالو کښې خو ما نه دی کتلی چې حکومت داسې یو قانون ساز کړې او هغه قانون سازی چې کومه Already شوې ده، په هغې باندې عملی ګامونه نه دی پورته کړے شوی۔ نو زه به دا ریکویسټ کوم چې هغه قانون سازی چې کومه Already د زنانؤ د پاره شوې ده، هغه عملی کول دی، ډیره زیاته ضروری ده۔ دویمه خبره چې کوم تیر حکومت کښې زمونږه داسې قانون سازی وه چې په هغې کښې Domestic Violence، کورنې تشدد چې کوم وی یا داسې نور چې کوم بلونه وو، هغه هم د حکومت سنجیدګی نه وه ځکه چې که کله د حکومت سنجیدګی وې نو زما په خیال د Domestic Violence هغه بل به سی آئی نه تلو او دغه بل چې بیا کله Reject شو نو په هغې باندې زنانؤ ډیر د افسوس اظهار کړے وو، نو زما په خیال دا داسې پوائنټس دی چې په دې باندې حکومت ته پکار دی چې په دې باندې خپل اظهار اوکړی۔ زه کوشش کوم چې دا یوه خبره د هاؤسنګ او ایګریکلچر سره Related ډیره Important issue ده ځکه چې دوئ هم دا وعده اوس کړې ده چې مونږه په پنځوس لکهه کورونه جوړوؤ، نو یوه خو دا ده سپیکر صاحب! چې زمونږه دا ملک یو ایګریکلچرل لینډ دے، مونږه Depend کوؤ په ایګریکلچر باندې او که

تاسو اوګورئ نو ځائې په ځائې چې دا کوم هاؤسنګ سوسائیټیز جوړېږی او دا قبضه مافیا چې څومره زه ګورم دا زمکې چې دی، یو خو د غه خلق په هغې ډیر زیات Encourage شوی دی۔ سپیکر صاحب! زمونږه ایګریکلچرل لینډ چې دے نو دا ختمیږی لګیا دے ، ستا ملک Depend کوی په زراعتو باندې او زمونږه هاؤسنګ سوسائیټیز که مونږه په کلو کښې ګورو، که مونږه په ښاریو کښې ګورو نو زمونږه ایګریکلچرل لینډ هر ځائې کښې هر چا هاؤسنګ سوسائیټی جوړه کړې ده۔ بل دا ده جی په ټوله دنیا کښې خلق Verticals دی، خلق کوشش کوی چې هغه د بلډنګ په تهرو باندې هغه تاسو Safe کړئ، د هغې د پاره څه پلاننګ اوکړئ، که تاسو دا کوئ چې هر کس به لس لس جریبه او شل شل جریبه کښې کور جوړوی نو بیا به تاسو د ایګریکلچر د پاره څه کوئ؟ نو زما په خیال Proper د دې د پاره داسې قانون سازی پکار ده، ښاریو کښې چې دا کوم څیز روان دے ، زما په خیال د دې څیز مخ نیوے پکار دے ، که د دې مخ نیوے اونشو سپیکر صاحب! نو زما په خیال چې دا به ډیره د افسوس خبره وی، مننه جی۔

جناب ڈپٹی سپیکر: خپل کټ موشن واپس اخلې؟

محترمہ شگفتہ ملک: اؤ جی، زه واپس اخلم ټول کټ موشنز۔

جناب ڈپٹی سپیکر: محترمہ ریحانہ اسماعیل صاحبہ۔

محترمہ ریحانہ اسماعیل: بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔ شکریہ، جناب سپیکر! میں اپنی تمام کٹ موشنز واپس لیتی ہوں لیکن ایک دو باتیں کرنا چاہتی ہوں پورے صوبے کے لئے کسی ایک ضلع کے بارے میں بات نہیں ہے۔ یہ بجلی کی مد میں جو36ارب روپے ہیں، وہ اس صوبے کو ابھی تک نہیں ملے ہیں، ہر بار کہا جاتا ہے کہ وفاق کو دینے چاہیئے، ملنے چاہیئے، ہونا چاہیئے، تو اس سے کچھ آگے بڑھیں، وہاں پر آپ کی حکومت ہے، یہاں بھی آپ کی حکومت ہے، اس غریب صوبے کا یہ حق اس کو ملنا چاہیئے اور یہ بات میں منسٹرز حضرات سے کرنا چاہتی ہوں کہ خواتین ممبران کا برائے کرم مذاق نہ بنایا جائے، وہ ضلع میں کسی بھی جگہ پہ بات کر سکتی ہیں، سینیٹر کی طرح پوزیشن ہے ان کی، وہ ہر جگہ پہ بات کر سکتی ہیں، اگر ان کا مخصوص حلقہ نہیں ہے تو اس کا یہ مطلب نہیں کہ ان کو مذاق بنایا جائے۔ شکریہ۔

جناب تیمور سلیم خان(وزیر خزانہ): جناب سپیکر!

جناب ڈپٹی سپیکر: جی جی۔

جناب تیمور سلیم خان (وزیر خزانہ): کل وزیر اعظم صاحب سے بھی بات ہوئی اور فیڈرل فنانس منسٹر جو ہے، ان سے ملاقات ہوئی اور جو پاور منسٹر ہے، ان سے بھی ملاقات ہوئی اور ان سے میں یہ ایشورنس لایا ہوں کہ چونکہ اس پہ ڈیبیٹ بھی ہوئی تھی اور ابھی دوبارہ سے Raise کیا گیا، جو سارے ہمارے Arrears ہیں نیٹ ہائیڈل پرافٹ کے اور اس سال کی رقم بھی ہے، اس کے لئے وہ خاص مشکل حالات کے باوجود چونکہ ہم نے کہا ہے کہ یہ ہمارے صوبے کا حق ہے، ہمیں ملنا چاہیئے، تو یہ میں اناؤنس کرنا چاہتا ہوں کہ فیڈرل گورنمنٹ نے Commit کیا ہے کہ وہ ساری رقم جو ہے جو بجٹ میں ہم نے Reflect کی تھی 65 ارب کی، وہ ان شاء اللہ اس Financial year میں خیبر پختونخواہ کو ملے گی، شکریہ۔

Mr. Deputy Speaker: Demand No. 05, Special Assistant to Chief Minister, Kamran Bangash Sahib, to please move his Demand.

جناب کامران خان بنگش (معاون خصوصی برائے سائنس ٹیکنالوجی و انفارمیشن ٹیکنالوجی): بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔ مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 170 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران انفارمیشن ٹیکنالوجی کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔ تھینک یو۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and 70 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Information Technology? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 06, the honourable Minister for Revenue and Estate, Law Minister, to please move his Demand.

جناب سلطان محمد خان (وزیر قانون): تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 120 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران مال گزاری و املاک کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and 20 only, may be granted to the

Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Revenue & Estate? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 07.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 50روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران آبکاری و محاصل(Excise & Taxation) کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 50 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Excise & Taxation? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 08.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 110روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران محکمہ داخلہ اور قبائلی امور کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and 10 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Home & Trible Affairs? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 09

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 120 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران محکمہ جیلخانہ جات کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and 20 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Jails & Convicts Settlement? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 10, Law Minister.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ ایک ہزار 690 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران پولیس کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one thousand 06 hundred and 90 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Police? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 11, honorable Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ ایک ارب 15 کروڑ ایک لاکھ 81 ہزار روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران عدل وانصاف کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one billion 15 crore 01 lac 81 thousand only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Administration of Justice? Those who are

in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 13, Minister Health.

Mr. Hisham Inamullah Khan (Minister for Health): Thank you honourable Speaker!

Mr. Deputy Speaker: Demand No. 12, sorry, Higher Education

جناب ضیاء اللہ خان (مشیر برائے ابتدائی وثانوی تعلیم): شکریہ جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 400 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران اعلیٰ تعلیم، دستاویزات و کتب خانہ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees four hundred only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Higher Education, Archives & Libraries? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 13, Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر۔ مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 81 کروڑ 78 لاکھ 06 ہزار 600 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران صحت کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 81 crore 78 lac 06 thousand 06 hundred only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Health? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted.

ابھی نماز کا وقفہ کرتے ہیں جی، نماز کا وقفہ کرتے ہیں، ہم دو بجے پھر واپس آئیں گے سب، دو بجے Fixed time ہے جی۔

(اس مرحلہ پر ایوان کی کارروائی نماز جمعہ کے لئے ملتوی ہو گئی)

(وقفہ کے بعد جناب ڈپٹی سپیکر مسند صدارت پر متمکن ہوئے)

Mr. Deputy Speaker: Demand No. 14, Demand No. 14, honourable Minister for C & W.

جناب اکبر ایوب خان (وزیر مواصلات و تعمیرات): شکریہ جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 90 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران مواصلات و تعمیرات کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 90 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Communication & Works? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 15, Public Health Engineering.

وزیر قانون: جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 40 کروڑ 10 لاکھ 95 ہزار 950 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران پبلک ہیلتھ انجینئرنگ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 40 crore 10 lac 95 thousand 09 hundred and 50 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Public Health Engineering? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 16, Local Government.

جناب شہرام خان (وزیر بلدیات): شکریہ جی۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 60 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران بلدیات، انتخابات ودیہی ترقی کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Local Government? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 17, honourable Minister for Agriculture.

جناب محب اللہ خان (وزیر زراعت): مہربانی۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 320 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران زراعت کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees three hundred and 20 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Agriculture? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 18, honourable Minister for Agriculture.

وزیر زراعت: میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 60 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران تحفظ حیوانات کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Animal Husbandry? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 19.

وزیرزراعت: میں تحریک پیش کرتاہوں کہ صوبائی حکومت کوایک ایسی رقم جو مبلغ 30روپے سے متجاوز نہ ہو،ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران امداد باہمی کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 30 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Cooperation? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 20, Honourable Minister for Law.

جناب سلطان محمد خان(وزیر قانون): تھینک مسٹر سپیکر!میں تحریک پیش کرتاہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 260روپے سے متجاوز نہ ہو،ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران ماحولیات وجنگلات کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees two hundred and 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Environment & Forestry? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 21, honourable Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک مسٹر سپیکر!میں تحریک پیش کرتاہوں کہ صوبائی حکومت کوایک ایسی رقم جو مبلغ 8 کروڑ 11 لاکھ 87 ہزار روپے سے متجاوز نہ ہو،ان اخراجات کی منظوری دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران جنگلی حیات کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees eight crore 11 lac 87 thousand only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that

have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Wildlife? Those who are in favour of it may say ‘Yes’ and those who are against it may say ‘No’.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The ‘Ayes’ have it. Demand is granted. Demand No. 22, honourable Minister for Agriculture.

وزیر زراعت: میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 40 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران ماہی پروری کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 40 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Fisheries? Those who are in favour of it may say ‘Yes’ and those who are against it may say ‘No’.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The ‘Ayes’ have it. Demand is granted. Demand No. 23, honourable Minister for Irrigation.

جناب اکبر ایوب خان (وزیر مواصلات و تعمیرات): جی شکریہ۔ جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو اسی رقم جو مبلغ 50 کروڑ 72 لاکھ 34 ہزار روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی منظوری دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران آبپاشی کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 50 crore 72 lac 34 thousand only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Irrigation? Those who are in favour of it may say ‘Yes’ and those who are against it may say ‘No’.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The ‘Ayes’ have it. Demand is granted. Demand No. 24, honourable Minister for Industries.

جناب عبدالکریم (معاون خصوصی برائے صنعت و حرفت): تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 100 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں

دے یدی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران صنعت و حرفت و تجارت کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Industries? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 25, honourable Minister for Minerals.

جناب امجد علی (وزیر معدنیات): بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 200 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران معدنی ترقی اور انسپکٹوریٹ آف مائنز کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees two hundred only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Mineral Development & Inspectorate of Mines? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 26.

معاون خصوصی برائے صنعت و حرفت: میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ دو کروڑ 21 لاکھ 67 ہزار 10 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران سرکاری چھاپہ خانہ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔ تھینک یو۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees two crore 21 lac 67 thousand and 10 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Stationary & Printing? Those who are in

favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 27, honourable Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 360 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی منظوری دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران بہبود آبادی کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees three hundred and 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Population Welfare? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 28.

جناب ضیاء اللہ خان (مشیر برائے ابتدائی وثانوی تعلیم): تھینک یو جی۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 110-----

جناب ڈپٹی سپیکر: ایک منٹ، ایک منٹ جی۔

مشیر برائے ابتدائی وثانوی تعلیم: سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران فنی تعلیم وافرادی قوت کی تربیت کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔ تھینک یو۔

جناب بہادر خان: سپیکر صاحب! کورم پورہ نہ دہ۔

جناب ڈپٹی سپیکر: کورم پورہ دے جی، تاسو کاؤنٹ کړئ جی، خپله ئې کاؤنٹ کړئ او گورئ جی کورم پورہ دے جی! سیکرٹری صاحب! کاؤنٹ کړئ۔

(اس مرحلہ پر گنتی کی گئی)

جناب ڈپٹی سپیکر: پورہ دے جی۔

The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and 10 only, may be granted to the Provincial

Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Technical Education & Manpower Training? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 29.

جناب عبدالکریم (معاون خصوصی برائے صنعت و حرفت): میں تحریک پیش کرتا ہوں صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 180 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی مد میں دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران محنت کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔ تھینک یو۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and 80 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Labour? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 30, honourable Minister for Law.

جناب سلطان محمد خان (وزیر قانون): تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 90 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی منظوری دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران اطلاعات و تعلقات عامہ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 90 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Information & Public Relation? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 31, honourable Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 90 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی منظوری دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے

دوران سماجی بہبود، خصوصی تعلیم اور Woman Empowerment کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 90 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Social Welfare, Special Education & Women Empowerment? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 32, honourable Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 60 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی منظوری دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران زکواۃ و عشر کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Zakat & Ushr? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted.

(Interruption)

جناب ڈپٹی سپیکر: پوائنټ آف آرډر باندې جی، مخکښې تاسو، یو منټ جی، کله دا اوشی بیا خبرې اوکړئ اخره کښې، چې ختم کړو بیا موقع به درکړو، بیا ان شاء اللّٰه جی، Demand No. 33, honourable Minister for Law۔

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ تین ارب 28 کروڑ 34 لاکھ 75 ہزار 600 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کی منظوری دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم شدہ سال کے دوران پنشن کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees three billion 28 crore 34 lac 75 thousand and 06

hundred only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Pension? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 34, honourable Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 5 کروڑ 89 لاکھ 98 ہزار 740 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران اوقاف، مذہبی و اقلیتی امور اور حج کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees five crore 89 lac 98 thousand 07 hundred and 40 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Auqaf, Religious, Minority & Hajj Affairs? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 35, honourable Minister for Local Government, Shehram Tarakai Sahib.

جناب شہرام خان (وزیر بلدیات): شکریہ جی۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 160 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران سپورٹس، کلچر ٹورازم اور میوزیم کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one hundred and 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Sports, Culture, Tourism & Museums? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those against it may say 'No'.

(The motion was carried)

<u>Mr. Deputy Speaker</u>: The ‘Ayes’ have it. Demand is granted. Demand No. 36, honourable Minister..

<u>جناب امجد علی (وزیر معدنیات)</u>: بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔ جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 10 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران ہاؤسنگ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

<u>Mr. Deputy Speaker:</u> The motion before the House is that a sum not exceeding rupees ten only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Housing? Those who are in favour of it may say ‘Yes’ and those who are against it may say ‘No’.

(The motion was carried)

<u>Mr. Deputy Speaker</u>: The ‘Ayes’ have it. Demand is granted. Demand No. 37, honourable Minister for Law.

<u>وزیر قانون</u>: جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 30 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران بین الصوبائی رابطہ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

<u>Mr. Deputy Speaker:</u> The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 30 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Inter-Provincial Coordination? Those who are in favour of it may say ‘Yes’ and those who are against it may say ‘No’.

(The motion was carried)

<u>Mr. Deputy Speaker</u>: The ‘Ayes’ have it. Demand is granted. Demand No. 38, honourable Minister for Law.

<u>وزیر قانون</u>: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 65 لاکھ 99 ہزار روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران انرجی اینڈ پاور کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

<u>Mr. Deputy Speaker:</u> The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 65 lac 99 thousand only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been

incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Energy & Power? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 39, honourable Minister for Law.

وزیر قانون: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 580 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران ٹرانسپورٹ اور ماس ٹرانزٹ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees five hundred and 80 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Transport & Mass Transit? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 40, honourable Minister for Elementary Education.

جناب ضیاء اللہ خان (مشیر برائے ابتدائی وثانوی تعلیم): شکریہ جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 260 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران ابتدائی اور ثانوی تعلیم کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees two hundred and 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Elementary & Secondary Education? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 41, honourable Minister for Local Government, sorry, Relief &-----

<u>وزیر قانون</u>: جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 80 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران امداد، بحالی، آبادکاری اور شہری دفاع کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

<u>Mr. Deputy Speaker:</u> The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 80 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Relief, Rehabilitation & Settlement? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

<u>Mr. Deputy Speaker</u>: The 'Ayes' have it. Demand is granted. 42, 42 نہیں، Demand No. 43, honourable Minister for Law۔

<u>وزیر قانون</u>: تھینک یو مسٹر سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 90 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران سٹیٹ ٹریڈنگ ان فوڈ گرین اینڈ شوگر کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

<u>Mr. Deputy Speaker:</u> The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 80 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of State Trading in Food Grains & Sugar? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

<u>Mr. Deputy Speaker</u>: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 44, honourable Minister for Finance.

<u>Minister for Finance</u>: I beg to move that a sum not exceeding rupees 70 only may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred during the year that is ended on 30th of June, 2018, in respect of Development.

<u>Mr. Deputy Speaker:</u> The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 70 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Development? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 45, honourable Minister for Local Government.

جناب شہرام خان(وزیر بلدیات): شکریہ جی۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کوایک ایسی رقم جو مبلغ 5ارب 82کروڑ 17لاکھ 68ہزار 100روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران رورل اینڈ اربن ڈیویلپمنٹ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees five billion 82 crore 17 lac 68 thousand and 01 hundred only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Rural & Urban Development? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 46, Public Health Engineering.

جناب اکبر ایوب خان(وزیر مواصلات و تعمیرات): شکریہ، جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کوایک ایسی رقم جو مبلغ 60روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران پبلک ہیلتھ انجینئرنگ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Public Health Engineering? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 47, honourable Minister for Education.

جناب ضیاء اللہ خان (مشیر برائے ابتدائی وثانوی تعلیم): جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کوایک ایسی رقم جو مبلغ 60روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے

دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران تعلیم و تربیت کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Education & Training? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 48, honourable Minister for Health.

جناب ہشام انعام اللہ خان (وزیر صحت): جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 60 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران صحت عامہ کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees 60 only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Health Services? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 49, honourable Minister for C&W.

وزیر مواصلات و تعمیرات: شکریہ، جناب سپیکر! میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ ایک ارب 23 کروڑ 79 لاکھ 21 ہزار روپے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران تعمیرات آبپاشی کے سلسلے میں میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees one billion 23 crore 79 lac 21 thousand only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Construction of Irrigation? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 50, honourable Minister for C&W.

وزیر مواصلات و تعمیرات: میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ 6ارب 2 کروڑ 82 لاکھ 17 ہزار 100 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران سڑکوں، شاہراہوں اور پلوں کی تعمیر کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees six billion two crore 82 lac 17 thousand one hundred only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Construction of Roads, Highways & Bridges? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted. Demand No. 51, honourable Minister for Local Government.

جناب شہرام خان (وزیر بلدیات): دا د ډیرو پیسو دا دغه دے په ما پیش کوی، ټولې پیسې تا وړی سپیکر صاحب۔ میں تحریک پیش کرتا ہوں کہ صوبائی حکومت کو ایک ایسی رقم جو مبلغ تین ارب 11 کروڑ 16 لاکھ 10 ہزار 200 روپے سے متجاوز نہ ہو، ان اخراجات کے ادا کرنے کے لئے دے دی جائے جو کہ 30 جون 2018 کو ختم ہونے والے سال کے دوران سپیشل پروگرام کے سلسلے میں خرچ ہو چکے ہیں۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House is that a sum not exceeding rupees three billion 11 crore 16 lac 10 thousand and two hundred only, may be granted to the Provincial Government to defray the charges that have been incurred in course of payment for the year ended 30th June, 2018, in respect of Special Programme? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. Demand is granted.

منظور شدہ ضمنی اخراجات کا توثیق شدہ جدول برائے مالی سال 2017-18 کا ایوان کی میز پر رکھا جانا

Mr. Deputy Speaker: Honourable Minister for Finance, to please lay on the table of the House the Authenticated Schedule of Authorized Expenditure of Supplementary Budget for the year, 2017-18, under Article 123, of the Constitution.

Minister for Finance: Mr. Speaker, I lay on the table of the House, the Authenticated Schedule of Authorized Expenditures for the year 2017-18, under Article 123, of the Constitution.

Mr. Deputy Speaker: It stands laid.

جناب ڈپٹی سپیکر: صاحبزادہ ثناؤ اللہ صاحب! تاسو څه وئیل؟

قاعدہ کا معطل کیا جانا

صاحبزادہ ثناؤاللہ: جناب سپیکر! Rule 124 کو Rule 240 کے تحت Relax کر کے مجھے قرارداد پیش کرنے کی اجازت دی جائے۔

Mr. Deputy Speaker: The motion before the House the rule 124 may be relaxed under rule 240, to allow the honourable Member, to move his resolution? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it.

صاحبزادہ ثناؤاللہ: نن تهول څيز په 'Yes' کښې روان دے نو ښه ده۔

قرارداد

صاحبزادہ ثناؤاللہ: یہ اسمبلی صوبائی حکومت سے سفارش کرتی ہے کہ وہ وفاقی حکومت سے اس امر کی سفارش کرے کہ وہ پی ایم ڈی سی کو ہدایت جاری کرے کہ وہ پرائیویٹ میڈیکل کالجوں میں سٹاف کے بچوں کیلئے ایڈمیشن میں پہلے سے موجود کوٹے کو بحال کرے۔

دا متفقه قرارداد دے جی۔

جناب سپیکر: دا نامې اووایه، شته که نشته؟

صاحبزادہ ثناؤاللہ: دا نومونہ دی، محمد عارف خان ایم پی اے ، منور خان صاحب دے ، صاحبزادہ ثناؤ اللہ دے ، دا بابو دے ټول او بادشاہ صالح بھائی، بابو ورتہ مونږ وایو۔

Mr. Deputy Speaker: Is it the desire of the House that the resolution, moved by the honourable Members, may be passed? Those who are in favour of it may say 'Yes' and those who are against it may say 'No'.

(The motion was carried)

Mr. Deputy Speaker: The 'Ayes' have it. The resolution is passed unanimously. The sitting is adjourned till 10:00 am Monday, 29th October, 2018.

(اجلاس بروز سوموار مورخہ 29 اکتوبر 2018ء صبح دس بجے تک کیلئے ملتوی ہو گیا)